I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1221/2008,

5. detsember 2008,

millega muudetakse seoses turustusnormidega määrust (EÜ) nr 1580/2007, millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), [1] eriti selle artikli 121 punkti d koostoimes artikliga 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 361/2008 [2] on muudetud määrust (EÜ) nr 1234/2007, millesse on alates 1. juulist 2008 lisatud nõukogu määruse (EÜ) nr 1182/2007 [3] (millega kehtestatakse puu- ja köögiviljasektori erieeskirjad) sätted, ilma et kahtluse alla oleks seatud asjaomased poliitikavalikud. Neis sätetes on ette nähtud, et puu- ja köögiviljasektori tooteid, mis on mõeldud tarbijale värskelt müümiseks, võib turustada üksnes siis, kui need on veatu ja standardse turustuskvaliteediga ning kui on osutatud nende päritoluriik. Kõnealuse sätte rakendamise ühtlustamise huvides on asjakohane määratleda kõnealused omadused kõigi värskete puu- ja köögiviljade üldise turustusnormi kehtestamise kaudu.

(2) Komisjoni määruses (EÜ) nr 1580/2007 [4] ei ole praegu ette nähtud üksikute toodete konkreetseid turustusnorme, mis on praegu sätestatud mitmes kehtivas määruses, mida kohaldatakse jätkuvalt vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 203a lõikele 7. Selguse huvides on asjakohane koondada määrusesse (EÜ) nr 1580/2007 kõik määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113 lõike 1 punkidega b ja c ettenähtud konkreetsed turustusnormid.

(3) Kogemusi arvesse võttes ja lihtsustamise huvides on samuti asjakohane lühendada selliste toodete loetelu, mida hõlmavad konkreetsed turustusnormid, kandes kõnealusesse loetellu ainult sellised tooted, mille puhul on normi kehtestamine vajalik selle asjakohasuse tõttu, mille hindamisel on võetud arvesse eelkõige seda, milliste toodetega kaubeldakse väärtuseliselt kõige enam, toetudes Comexti andmebaasis ühendusesisest ja -välist kaubandust käsitlevatele andmetele.

(4) Üksikutele toodetele konkreetsete turustusnormide kehtestamisel peaksid kõnealused normid vastama ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni vastuvõetud normidele, et vältida asjatuid kaubandustõkkeid. Samal põhjusel tuleks muud tooted lugeda üldise turustusnormiga vastavuses olevaks, kui asjaomase toote valdaja suudab tõendada, et kõnealused tooted vastavad mis tahes sellistele kohaldatavatele normidele.

(5) Kõnealuste normide erandeid ja vabastusi tuleks samuti vastavalt muuta. Eelkõige tuleks välja jätta viide tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud toodete suhtes kehtestatud minimaalsetele kvaliteedinõuetele, kuna kõnealused nõuded olid seotud abikavadega, mis on tühistatud määrusega (EÜ) nr 1182/2007. Kuna mõned puu- ja köögiviljad küpsevad loomulikult ja on oht, et need võivad rikneda, peaks nende puhul olema lubatud vähene värskuse ja turdumuse vähenemine, tingimusel et need ei kuulu ekstraklassi. Teatavad tooted, mis ei ole tavaliselt müümisel terved, tuleks vabastada üldisest turustusnormist, mille alusel seda muidu nõutaks.

[1] ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.
[2] ELT L 121, 7.5.2008, lk 1.
[3] ELT L 273, 17.10.2007, lk 1.
[4] ELT L 350, 31.12.2007, lk 1.

(6) Selleks et vältida pettusi ja tarbija eksitamist, peaksid turustusnormidega nõutava teabe üksikasjad olema tarbijale kättesaadavad enne ostu sooritamist. See kehtib eelkõige kaugmüügi suhtes, mille puhul on kogemused näidanud, et on olemas pettuse oht ja turustusnormide pakutava tarbijakaitse vältimise oht.

(7) Selleks et tagada kontrollide nõuetekohane ja tõhus läbiviimine, peaksid arved ja saatedokumendid, välja arvatud tarbijatele ettenähtud kviitungid, sisaldama turustusnormides sisalduvat teatavat põhiteavet.

(8) Puu- ja köögivilja segusid käsitlevaid sätteid tuleks lihtsustada, säilitades samal ajal piisava tarbijakaitse. Kõnealuste sätete kohaldamisala tuleks laiendada kuni 5 kg pakenditele, võttes arvesse turusuundumust, mille kohaselt müüakse tooteid varasemast suuremates pakendites.

(9) Selleks et tagada normidele vastavus asjakohasel tasemel, tuleks lihtsustada määruse (EÜ) nr 1580/2007 II peatüki sätteid, milles käsitletakse turustusnormidele vastavuse kontrollimist, ilma et vähendataks kõnealuste sätete reguleerimisala. Nende sätete puhul tuleks arvesse võtta määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõiget 4, milles on sätestatud, et liikmesriigid kontrollivad puu- ja köögivilja-sektoris ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoris riskianalüüsi alusel valikuliselt, kas need tooted vastavad asjaomastele turustusnormidele, ning et kontrollimisel pööratakse peatähelepanu etapile, mis eelneb tootmispiir-konnast väljaveole, kui tooteid pakitakse või laaditakse. Kolmandatest riikidest pärit toodete puhul tuleks kontrollimine läbi viia enne nende toodete vabasse ringlusesse lubamist. Eelkõige tuleks tugevdada riskihindamise tähtsust toodete valimisel kontrollimise jaoks. Kogemused on näidanud, et ettevõtja määratlust tuleks laiendada ja üksikasjalikustada, selleks et kõik turustusketis osalejad oleksid hõlmatud ning et tagada õiguskindlus.

(10) Järgmised komisjoni määrused tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada:

— komisjoni määrus (EMÜ) nr 1292/81, 12. mai 1981, millega sätestatakse porrulaugu, baklažaanide ja kabatšokkide kvaliteedistandardid ([5]);

— komisjoni määrus (EMÜ) nr 2213/83, 28. juuli 1983, millega sätestatakse sibula ja salatsiguri kvaliteedistandardid ([6]);

— komisjoni määrus (EMÜ) nr 1591/87, 5. juuni 1987, millega sätestatakse kapsa, rooskapsa, varsselleri, spinati ja ploomide kvaliteedistandardid ([7]);

— komisjoni määrus (EMÜ) nr 1677/88, 15. juuni 1988, millega sätestatakse kurkide kvaliteedistandardid ([8]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 831/97, 7. mai 1997, millega sätestatakse avokaado turustusstandardid ([9]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 2288/97, 18. november 1997, millega sätestatakse küüslaugu turustusstandardid ([10]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 963/98, 7. mai 1998, millega sätestatakse lillkapsa ja artišoki turustusstandardid ([11]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 730/1999, 7. aprill 1999, millega sätestatakse porgandi turustusstandard ([12]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1168/1999, 3. juuni 1999, millega sätestatakse ploomide turustusstandardid ([13]);

— nõukogu määrus (EÜ) nr 1455/1999, 1. juuli 1999, millega sätestatakse paprika turustusstandard ([14]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 2377/1999, 9. november 1999, milles sätestatakse spargli turustusstandard ([15]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 2561/1999, 3. detsember 1999, millega sätestatakse herneste turustusstandard ([16]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 2789/1999, 22. detsember 1999, millega sätestatakse lauaviinamarjade turustusstandard ([17]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 790/2000, 14. aprill 2000, milles sätestatakse tomatite turustusstandard ([18]);

([5]) EÜT L 129, 15.5.1981, lk 38.
([6]) EÜT L 213, 4.8.1983, lk 13.
([7]) EÜT L 146, 6.6.1987, lk 36.
([8]) EÜT L 150, 16.6.1988, lk 21.
([9]) EÜT L 119, 8.5.1997, lk 13.
([10]) EÜT L 315, 19.11.1997, lk 3.
([11]) EÜT L 135, 8.5.1998, lk 18.
([12]) EÜT L 93, 8.4.1999, lk 14.
([13]) EÜT L 141, 4.6.1999, lk 5.
([14]) EÜT L 167, 2.7.1999, lk 22.
([15]) EÜT L 287, 10.11.1999, lk 6.
([16]) EÜT L 310, 4.12.1999, lk 7.
([17]) EÜT L 336, 29.12.1999, lk 13.
([18]) EÜT L 95, 15.4.2000, lk 24.

— komisjoni määrus (EÜ) nr 851/2000, 27. aprill 2000, millega sätestatakse aprikooside turustusstandard ([19]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 175/2001, 26. jaanuar 2001, milles sätestatakse koorimata kreeka pähklite turustusnorm ([20]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 912/2001, 10. mai 2001, milles sätestatakse aedubade turustusnorm ([21]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1508/2001, 24. juuli 2001, milles sätestatakse sibulate turustusnorm ja muudetakse määrust (EMÜ) nr 2213/83 ([22]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1543/2001, 27. juuli 2001, millega sätestatakse salati, kähara endiivia ja eskariooli turustusnormid ([23]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1615/2001, 7. august 2001, millega sätestatakse melonite turustusnorm ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1093/97 ([24]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1799/2001, 12. september 2001, millega sätestatakse tsitrusviljade turustusstandard ([25]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 2396/2001, 7. detsember 2001, milles sätestatakse porrulaugu turustusnorm ([26]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 843/2002, 21. mai 2002, millega sätestatakse maasikate turustusnorm ja muudetakse määrust (EMÜ) nr 899/87 ([27]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1284/2002, 15. juuli 2002, milles sätestatakse koorimata sarapuupähklite turustusnorm ([28]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1466/2003, 19. august 2003, millega sätestatakse artišokkide turustusnorm ja muudetakse määrust (EÜ) nr 963/98 ([29]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1757/2003, 3. oktoober 2003, millega sätestatakse kabatšokkide turustusnorm ja muudetakse määrust (EMÜ) nr 1292/81 ([30]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 85/2004, 15. jaanuar 2004, millega kehtestatakse õunte turustusstandard ([31]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 86/2004, 15. jaanuar 2004, millega kehtestatakse pirnide turustusstandard ([32]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 214/2004, 6. veebruar 2004, millega sätestatakse kirsside turustusstandard ([33]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1673/2004, 24. september 2004, millega sätestatakse kiivide kvaliteedistandardid ([34]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1861/2004, 26. oktoober 2004, millega sätestatakse virsikute ja nektariinide turustusnorm ([35]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1862/2004, 26. oktoober 2004, millega sätestatakse arbuuside turustusnorm ([36]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 1863/2004, 26. oktoober 2004, millega sätestatakse kultuurseente turustusnorm ([37]);

— komisjoni määrus (EÜ) nr 634/2006, 25. aprill 2006 , milles sätestatakse peakapsa turustusstandard ja muudetakse määrust (EMÜ) nr 1591/87 ([38]);

(11) Selleks et liikmesriigid ja ettevõtjad saaksid end käesoleva määrusega ettenähtud muudatusteks ette valmistada, tuleks määrust kohaldada alates 1. juulist 2009. Selleks et võimaldada kuni varude ammendumiseni nende näidiste ja vastavussertifikaatide kasutamist, mis vastasid määruse (EÜ) nr 1580/2007 kehtivatele sätetele, ning et tagada heakskiidetud ettevõtjatele antud lubade järjepidevus, tuleks kehtestada asjakohased üleminekusätted.

(12) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 1580/2007 vastavalt muuta.

(13) Põllumajandusturgude ühise korralduse komitee ei ole oma esimehe määratud tähtaja jooksul arvamust esitanud,

([19]) EÜT L 103, 28.4.2000, lk 22.
([20]) EÜT L 26, 27.1.2001, lk 24.
([21]) EÜT L 129, 11.5.2001, lk 4.
([22]) EÜT L 200, 25.7.2001, lk 14.
([23]) EÜT L 203, 28.7.2001, lk 9.
([24]) EÜT L 214, 8.8.2001, lk 21.
([25]) EÜT L 244, 14.9.2001, lk 12.
([26]) EÜT L 325, 8.12.2001, lk 11.
([27]) EÜT L 134, 22.5.2002, lk 24.
([28]) EÜT L 187, 16.7.2002, lk 14.
([29]) ELT L 210, 20.8.2003, lk 6.
([30]) ELT L 252, 4.10.2003, lk 11.
([31]) ELT L 13, 20.1.2004, lk 3.
([32]) ELT L 13, 20.1.2004, lk 19.
([33]) ELT L 36, 7.2.2004, lk 6.
([34]) ELT L 300, 25.9.2004, lk 5.
([35]) ELT L 325, 28.10.2004, lk 10.
([36]) ELT L 325, 28.10.2004, lk 17.
([37]) ELT L 325, 28.10.2004, lk 23.
([38]) ELT L 112, 26.4.2006, lk 3.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1580/2007 muudatused

Määrust (EÜ) nr 1580/2007 muudetakse järgmiselt.

(1) II jaotise I peatükis lisatakse artikli 3 ette artikkel 2a:

„*Artikkel 2a*

Turustusnormid; toodete valdajad

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõike 1 nõudeid nimetatakse üldiseks turustusnormiks. Üldise turustusnormi üksikasjad on sätestatud käesoleva määruse I lisa A osas.

Puu- ja köögiviljad, mida ei hõlma konkreetne turustusnorm, vastavad üldisele turustusnormile. Kui valdaja suudab tõendada, et tema toode vastab ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni vastuvõetud mis tahes kohaldatavatele normidele, loetakse asjaomast toodet üldisele turustusnormile vastavaks.

2. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113 lõike 1 punkides b ja c osutatud konkreetsed turustusnormid on sätestatud käesoleva määruse I lisa B osas järgmiste toodete suhtes:

a) õunad,

b) tsitrusviljad,

c) kiivid,

d) salat, kähar endiivia ja eskariool,

e) virsikud ja nektariinid,

f) pirnid,

g) maasikad,

h) paprikad,

i) lauaviinamarjad,

j) tomatid.

3. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõike 3 kohaldamisel on valdaja füüsiline või juriidiline isik, kelle tegelikus valduses on asjaomased tooted.";

(2) artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) Sissejuhatav tekst ja punkt a asendatakse järgmisega:

„Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 ei nõuta vastavust turustusnormidele järgmiste toodete puhul:

a) eeldusel, et toodetele on selgelt märgitud sõnad „töötlemiseks ettenähtud" või „loomatoiduks" või muu samaväärne väljend, tooted, mis on

i) ettenähtud tööstuslikuks töötlemiseks või

ii) ettenähtud loomatoiduks või muul otstarbel kui toiduna kasutamiseks;";

ii) lisatakse järgmine punkt:

„d) tooted, mida on kärbitud või tükeldatud, mis on „tarbimisvalmid" või „sobivad toiduvalmistamiseks".";

b) lõike 2 sissejuhatavad sõnad asendatakse järgmisega:

„Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 ei nõuta konkreetses tootmispiirkonnas vastavust turustusnormidele järgmiste toodete puhul:";

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 võivad liikmesriigid teha erandeid konkreetsete turustusnormide kohaldamisest selliste toodete suhtes, mis esitatakse jaemüügiks tarbijale isikliku kasutamise otstarbel ja millele on märgitud sõnad „toode ettenähtud töötlemiseks" või muu samaväärne väljend ning mis on ette nähtud muuks töötlemiseks kui lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud töötlemine.";

d) lisatakse lõiked 3a ja 3b:

„3a. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 seoses konkreetsete turustusnormidega võib värskel puu- ja köögiviljal, mis ei kuulu ekstraklassi, esineda lähetamisjärgsetel etappidel

vähest värskuse ja turdumuse vähenemist ning nende valmimisastmest või riknemisohust põhjustatud vähest kvaliteedi halvenemist.

3b. Erandina määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõikest 3 ei nõuta vastavust üldisele turustusnormile järgmiste toodete puhul:

a) muud seened kui CN-koodi 0709 59 alla kuuluvad kultuurseened,

b) CN-koodi 0709 90 40 alla kuuluvad kapparid,

c) CN-koodi 0802 11 10 alla kuuluvad mõrumandlid,

d) CN-koodi 0802 12 alla kuuluvad kooritud mandlid,

e) CN-koodi 0802 22 alla kuuluvad kooritud sarapuupähklid,

f) CN-koodi 0802 32 alla kuuluvad kooritud kreeka pähklid,

g) CN-koodi 0802 90 50 alla kuuluvad piiniapähklid ning

h) CN-koodi 0910 20 alla kuuluv safran.";

(3) artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva peatüki kohaselt nõutavad teabe üksikasjad peavad olema esitatud loetavalt ja nähtavalt pakendi ühel küljel, kas trükitud otse pakendile või pakendi lahutamatu osa moodustavale märgisele või kinnitatud pakendi külge.";

b) lisatakse järgmised lõiked:

„3. Sidevahendi abil sõlmitud lepingute puhul, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 97/7/EÜ, (*) nõutakse turustusnormidele vastavuse tagamiseks, et kõnealused teabe üksikasjad on kättesaadavad enne ostu sooritamist.

4. Arvetel ja saatedokumentidel, välja arvatud tarbijatele ettenähtud kviitungid, on märgitud asjaomase toote nimetus ja päritoluriik ning vajaduse korral toote klass, sort või kaubanduslik tüüp, juhul kui seda nõutakse konkreetse turustusnormi puhul, või asjaolu, et toode on ette nähtud töötlemiseks.

(*) EÜT L 144, 4.6.1997, lk 19.";

(4) artiklid 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 5*

Teabe üksikasjad jaemüügietapis

Jaemüügietapis peavad käesoleva peatüki kohaselt nõutavad teabe üksikasjad olema loetavad ja nähtavad. Tooteid võib esitada müügiks tingimusel, et jaemüüja esitab nähtaval kohal toote juures ja loetavalt ning sellisel viisil, et tarbijat ei eksitataks, teabe üksikasjad päritoluriigi ning vajaduse korral klassi ja sordi või kaubandusliku tüübi kohta.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2000/13/EMÜ (*) osutatud pakendatud kaupadel tuleb lisaks turustusnormidega ettenähtud teabele märkida ka netokaal. Tükikaupa müüdavate toodete puhul ei kohaldata netokaalu märkimise nõuet, kui ühikute arv on väljastpoolt selgelt nähtav ja kergesti loendatav või kui see on märgisel osutatud.

Artikkel 6

Segud

1. Pakendeid netokaaluga kuni viis kilogrammi, mis sisaldavad eri tüüpi värskeid puu- ja köögivilju, võib turustada, kui:

a) tooted on ühtlase kvaliteediga ning iga asjaomane toode vastab asjakohasele konkreetsele turustusnormile või, juhul kui tootele ei ole kehtestatud konkreetset turustusnormi, üldisele turustusnormile;

b) pakendid on vastavalt käesolevale peatükile nõuetekohaselt märgistatud ning

c) segu ei ole niisugune, mis võiks tarbijat eksitada.

2. Lõike 1 punkti 1 nõudeid ei kohaldata selliste segus sisalduvate toodete puhul, mis ei ole määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 1 määratletud sektorite tooted.

3. Kui segus sisalduvad puu- ja köögiviljad on pärit rohkem kui ühest liikmesriigist või kolmandast riigist, võib asjaomaste päritoluriikide täisnimed asendada ühega järgmistest märgetest:

a) „Euroopa Ühendusest pärit puu- ja köögivilja segu",

b) „väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit puu- ja köögivilja segu",

c) „Euroopa Ühendusest pärit ja väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit puu- ja köögivilja segu".

(*) EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29.";

(5) artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 7*

Reguleerimisala

Käesolevas peatükis kehtestatakse eeskirjad vastavuskontrollide läbiviimiseks, mis tähendab puu- ja köögiviljade kontrollimist kõikidel turustusetappidel kooskõlas käesoleva peatükiga, et kõnealused puu- ja köögiviljad vastaksid käesolevas jaotises ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklites 113 ja 113a ettenähtud turustusnormidele ja kõnealuste artiklite teistele sätetele.";

(6) artikli 8 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 113a lõike 4 kohaldamise eest vastutav kontrolliasutus või -asutused (edaspidi „kontrolliasutused").";

b) lisatakse järgmine lõik:

„Esimeses lõigus osutatud koordineerivad asutused ja kontrolliasutused võivad olla nii avalikust kui ka erasektorist. Nende eest vastutab igal juhul liikmesriik.";

(7) artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmiste lõikudega:

„Liikmesriigid võivad selleks kasutada mis tahes muud andmebaasi või andmebaase, mis on juba koostatud mõnel muul otstarbel.

Ettevõtja on mis tahes füüsiline või juriidiline isik,

a) kelle valduses on turustusnormidega hõlmatud värskeid puu- ja köögivilju ning kelle eesmärk on:

i) neid välja panna või müügiks pakkuda,

ii) neid müüa või

iii) neid mingil muul viisil turustada; või

b) kes tegelikult teostavad punkti a alapunktides i, ii ja iii osutatud mis tahes tegevust seoses puu- ja köögiviljadega, mille suhtes kohaldatakse turustusnorme.

Kolmanda lõigu punkti a alapunktides i, ii ja iii osutatud tegevus hõlmab:

a) kaugmüüki interneti kaudu või muul viisil,

b) kõnealust tegevust, kui seda teostab asjaomane füüsiline või juriidiline isik enda või kolmanda osapoole nimel, ning

c) kõnealust tegevust, kui seda teostatakse ühenduses ja/või seoses kolmandatesse riikidesse eksportimisega ja/või kolmandatest riikidest importimisega.";

b) lõike 2 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) füüsilised või juriidilised isikud, kelle tegevus puu- ja köögiviljasektoris piirdub kauba transportimise või toodete müümisega jaemüügietapis.";

c) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Kui andmebaas koosneb mitmest eri komponendist, tagab koordineeriv asutus andmebaasi, selle komponentide ja nende ajakohastamise ühtsuse. Ajakohastamiseks kasutatakse eelkõige vastavuskontrollide käigus saadud teavet.

4. See andmebaas sisaldab iga ettevõtja registreerimisnumbrit, nime, aadressi, artikli 10 lõikes 2 osutatud riskikategooriatesse liigitamiseks vajalikku teavet, eelkõige ettevõtja kohta turustamisketis, ettevõtte tähtsust käsitlevat teavet, teavet ettevõtja eelmisel kontrollimisel saadud tulemuste kohta ning muud kontrolliks vajalikku teavet, näiteks teavet turustusnormidele vastavuse alase kvaliteeditagamise süsteemi või enesekontrolli süsteemi olemasolu kohta. Ajakohastamiseks kasutatakse eelkõige vastavuskontrollide käigus saadud teavet.";

(8) II jaotise II peatüki 2. jagu asendatakse järgmisega:

„2. jagu

Liikmesriikide läbiviidavad vastavuskontrollid

Artikkel 10

Vastavuskontrollid

1. Liikmesriigid tagavad, et vastavuskontrollid viiakse läbi valikuliselt, riskianalüüsi põhjal ja asjakohase sagedusega, et tagada asjakohane vastavus käesolevas jaotises ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklites 113 ja 113a ettenähtud turustusnormide ja kõnealuste artiklite muudele sätetele.

Ohu hindamise üks kriteerium on, et olemas peab olema artiklis 12a osutatud vastavussertifikaat, mille on välja andnud sellise riigi pädev asutus, kelle vastavuskontrollid on heaks kiidetud vastavalt artiklile 13. Sellise sertifikaadi olemasolu käsitatakse normidele mittevastavuse ohtu vähendava tegurina.

Ohu hindamise kriteeriumid võivad olla ka:

a) toote liik, tootmisperiood, toote hind, ilm, pakkimis- ja käitlustoimingud, ladustamistingimused, päritoluriik, veovahend või partii maht;

b) ettevõtja suurus, tema koht turustusketis, tema turustatava toodangu maht või väärtus, tema tootevalik, tarneala või tegevuse liik, näiteks ladustamine, pakendamine või müük;

c) eelmistel kontrollimistel saadud tulemused, sealhulgas leitud vigade arv ja liik, turustatavate toodete tavapärane kvaliteet, kasutatava tehnilise varustuse tase;

d) ettevõtja poolt kasutatava turustusnormidele vastavuse alase kvaliteeditagamise süsteemi või enesekontrolli süsteemi usaldusväärsus;

e) kontrolli läbiviimise koht, eriti kui see on esimene ühendusse sisenemise koht, või toodete pakkimise või laadimise koht;

f) mis tahes muu teave, mis võib viidata normidele mittevastavuse ohule.

2. Riskianalüüs tehakse artiklis 9 osutatud ettevõtjate andmebaasis sisalduva teabe alusel ja selles liigitatakse ettevõtjad riskikategooriatesse.

Liikmesriigid sätestavad eelnevalt:

a) partiide normidele mittevastavuse ohu hindamise kriteeriumid;

b) iga riskikategooria riskianalüüsi põhjal minimaalse arvu ettevõtjaid või partiisid ja/või koguseid, mille vastavust tuleb kontrollida.

Vastavalt riskianalüüsi tulemustele võivad liikmesriigid jätta tegemata valikulised kontrollid selliste toodete puhul, mille suhtes ei kohaldata konkreetseid turustusnorme.

3. Kui kontrolli käigus ilmnevad märkimisväärsed eeskirjade eiramised, suurendavad liikmesriigid ettevõtjate, toodete, päritolu või muude näitajate alusel kontrollide sagedust.

4. Ettevõtjad esitavad kontrolliasutustele kogu teabe, mida kõnealused asutused peavad vajalikuks vastavuskontrollide korraldamiseks ja läbiviimiseks.

Artikkel 11

Heakskiidetud ettevõtjad

1. Liikmesriigid võivad lubada ettevõtjatel, kes on liigitatud madalaimasse riskikategooriasse ja kes annavad eritagatised turustusnormidele vastavuse kohta, kasutada lähetusetapil iga pakendi märgistamisel II lisas esitatud näidist ja/või kirjutada alla vastavussertifikaadile, nagu on osutatud artiklis 12a.

2. Luba antakse vähemalt üheks aastaks.

3. Kõnealusest võimalusest osa saavad ettevõtjad:

a) omavad kontrolli läbiviimiseks personali, kes on saanud liikmesriikide poolt heakskiidetud koolituse;

b) omavad asjakohaseid seadmeid toodete ettevalmistamiseks ja pakendamiseks;

c) võtavad endale kohustuse viia läbi lähetatavate kaupade vastavuskontroll ning pidada registrit, kuhu on märgitud kõik läbiviidud kontrollid.

4. Kui heakskiidetud ettevõtja ei vasta enam loa nõuetele, tühistab liikmesriik ettevõtjale antud loa.

5. Olenemata lõikest 1 võivad heakskiidetud ettevõtjad kasutada kuni varude ammendumiseni näidiseid, mis vastasid käesolevale määrusele 31. detsembril 2008.

Ettevõtjatele enne 1. jaanuari 2009 antud load jäävad kehtima ajavahemiku jooksul, milleks need anti.

Artikkel 12

Deklaratsioonide vastuvõtmine tolliasutuse poolt

1. Tolliasutus võtab vastu ekspordideklaratsioonid ja/või toodete vabasse ringlusse lubamise deklaratsioonid toodete kohta, mille suhtes kohaldatakse konkreetset turustusnormi, ainult juhul, kui:

a) kaupadele on lisatud vastavussertifikaat või

b) pädev kontrolliasutus on teatanud tolliasutusele, et asjaomastele partiidele on antud vastavussertifikaat, või

c) pädev kontrolliasutus on teatanud tolliasutusele, et ta ei ole andnud asjaomastele partiidele vastavussertifikaati, sest neid ei tule kontrollida artikli 10 lõikes 1 osutatud riskihindamise kohaselt.

See ei piira mis tahes vastavuskontrolle, mida liikmesriigid võivad läbi viia vastavalt artiklile 10.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka toodete suhtes, mille suhtes kohaldatakse I lisas sätestatud üldist turustusnormi, ja artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud toodete suhtes juhul, kui asjaomane liikmesriik peab seda vajalikuks artikli 10 lõikes 1 osutatud riskihindamise kohaselt.

Artikkel 12a

Vastavussertifikaadid

1. Pädev asutus võib välja anda sertifikaate, et tõendada, et asjaomased tooted vastavad asjakohasele turustusnormile. Pädevale asutusele kasutamiseks ettenähtud sertifikaat on esitatud III lisas.

Artikli 13 lõikes 4 osutatud kolmandad riigid võivad selle asemel kasutada oma sertifikaati, tingimusel et see sisaldab ühenduse sertifikaadiga vähemalt samaväärset teavet. Komisjon teeb sellised kolmandate riikide sertifikaadid kättesaadavaks viisil, mida ta peab asjakohaseks.

2. Kõnealused sertifikaadid võib välja anda paberkandjal koos originaalallkirjaga või tõendatud elektroonilisel vormil koos elektroonilise allkirjaga.

3. Igal sertifikaadil on asjaomase pädeva asutuse tempel ja volitatud isiku või isikute allkiri.

4. Sertifikaat antakse välja vähemalt ühes ühenduse ametlikus keeles.

5. Igal sertifikaadil on seerianumber, mille abil saab sertifikaati identifitseerida, ja asjaomane pädev asutus säilitab iga väljaantud sertifikaadi koopia.

6. Olenemata lõike 1 esimesest lõigust võivad liikmesriigid kasutada kuni varude ammendumiseni vastavussertifikaate, mis vastasid käesolevale määrusele 30. juunil 2009.";

(9) artiklit 13 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kolmanda riigi taotluse korral võib ühendus määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 195 lõikes 2 sätestatud korras heaks kiita konkreetsetele turustusnormidele vastavuse kontrollid, mille on läbi viinud kõnealune kolmas riik enne ühendusse importimist.";

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Nende riikide nimekiri, kelle vastavuskontrollid on käesoleva artikli alusel heaks kiidetud, ja asjaomaste toodete nimekiri on esitatud IV lisas.

Komisjon teeb ametlike asutuste ja kontrolliasutuste andmed kättesaadavaks sellisel viisil, mida ta peab asjakohaseks.";

(10) artikkel 14 jäetakse välja;

(11) artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 15*

Loa peatamine

Komisjon võib loa peatada, kui selgub, et kaubad ei vasta märkimisväärse arvu partiide ja/või koguste puhul kolmanda riigi kontrolliasutuste poolt välja antud vastavussertifikaadis esitatud teabele.";

(12) artiklid 16, 17 ja 18 jäetakse välja;

(13) II jaotise II peatüki lõige 4 jäetakse välja;

(14) artiklit 20 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui kontrollijad leiavad, et kaup vastab turustusnormidele, võib kontrolliasutus anda välja III lisas sätestatud vastavussertifikaadi.";

b) lõike 3 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui kontrolliasutus on nõus ettevõtja sooviga viia kaubad vastavusse mõnes muus liikmesriigis kui see, kus viidi läbi nõuetele mittevastavuse tuvastamise kontroll, teatab ettevõtja pädevale kontrolliasutusele asjaomase normidele mittevastava partii sihtliikmesriigi. Liikmesriik, kes annab välja teatise mittevastavuse kohta, saadab kõnealuse teatise koopia teistele asjaomastele liikmesriikidele, sealhulgas normidele mittevastava partii sihtliikmesriigile.";

c) lõige 4 jäetakse välja;

(15) II jaotise II peatükki lisatakse järgmine jagu:

„6. jagu

Teabevahetus

Artikkel 20a

Teabevahetus

1. Liikmesriik, kelle territooriumil avastatakse, et mõnest muust liikmesriigist pärit kaubasaadetis ei vasta turustusnormidele vigade või riknemise tõttu, mida oleks saanud pakkimise ajal avastada, teavitab viivitamata komisjoni ja tõenäoliselt asjaga seotud liikmesriike.

2. Liikmesriik, kelle territooriumil ei lubata kaubapartiid vabasse ringlusesse turustusnormidele mittevastavuse tõttu, teavitab sellest viivitamata komisjoni, tõenäoliselt asjaga seotud liikmesriike ja IV lisas loetletud riike.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile nende kontrollisüsteeme ja riskianalüüsi süsteeme käsitlevad sätted. Nad teavitavad komisjoni kõnealustesse süsteemidesse hiljem tehtud muudatustest.

4. Liikmesriigid edastavad komisjonile ja liikmesriikidele kõikide turustusetappide kontrollide tulemuste kokkuvõtted iga aasta kohta järgneva aasta 30. juuniks.

5. Teave edastatakse komisjoni täpsustatud viisil.";

(16) I lisa asendatakse käesoleva määruse I lisa tekstiga;

(17) II lisa asendatakse käesoleva määruse II lisa tekstiga;

(18) III lisa asendatakse käesoleva määruse III lisa tekstiga;

(19) IV lisa A osa pealkiri ning kõnealuse lisa B ja C osa jäetakse välja;

(20) V lisa jäetakse välja;

(21) VI lisa asendatakse käesoleva määruse IV lisa tekstiga.

Artikkel 2

Kehtetuks tunnistamine

Määrused (EMÜ) nr 1292/8, (EMÜ) nr 2213/83, (EMÜ) nr 1591/87, (EMÜ) nr 1677/88, (EÜ) nr 831/97, (EÜ) nr 2288/97, (EÜ) nr 963/98, (EÜ) nr 730/1999, (EÜ) nr 1168/1999, (EÜ) nr 1455/1999, (EÜ) nr 2377/1999, (EÜ) nr 2561/1999, (EÜ) nr 2789/1999, (EÜ) nr 790/2000, (EÜ) nr 851/2000, (EÜ) nr 175/2001, (EÜ) nr 912/2001, (EÜ) nr 1508/2001, (EÜ) nr 1543/2001, (EÜ) nr 1615/2001, (EÜ) nr 1799/2001, (EÜ) nr 2396/2001, (EÜ) nr 843/2002, (EÜ) nr 1284/2002, (EÜ) nr 1466/2003, (EÜ) nr 1757/2003, (EÜ) nr 85/2004, (EÜ) nr 86/2004, (EÜ) nr 214/2004, (EÜ) nr 1673/2004, (EÜ) nr 1681/2004, (EÜ) nr 1682/2004, (EÜ) nr 1683/2004 ja (EÜ) nr 634/2006 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2009.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 5. detsember 2008,

Komisjoni nimel

Mariann FISCHER BOEL

komisjoni liige

I LISA

„I LISA

ARTIKLIS 2a OSUTATUD TURUSTUSNORMID

A OSA

Üldine turustusnorm

1. **Kvaliteedi miinimumnõuded**

Võttes arvesse lubatud hälbeid, peavad tooted olema:

— terved,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— taimekahjuriteta,

— kahjurite poolt viljalihale tekitatud kahjustusteta,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Tooted peavad olema sellises seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist,

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

2. **Küpsuse miinimumnõuded**

Tooted peavad olema piisavalt arenenud ja küpsed.

Tooted peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et nende küpsemine võib jätkuda rahuldava küpsusastmeni.

3. **Lubatud hälve**

Iga partii puhul lubatakse kvaliteedi miinimumnõuetele mittevastavaid tooteid 10 % hälbe ulatuses toodete arvust või kaalust. See hälve ei hõlma tarbimiseks kõlbmatuid mädanenud või riknenud tooteid.

4. **Toote päritolu märkimine**

Päritoluriigi täisnimi. Liikmesriikidest pärit toodete puhul märgitakse see päritoluriigi keeles või mis tahes muus keeles, mis on arusaadav sihtriigi tarbijatele. Muude toodete puhul märgitakse see mis tahes keeles, mis on arusaadav sihtriigi tarbijatele.

B OSA

KONKREETSED TURUSTUSNORMID

1. OSA: *ÕUNTE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Malus domestica Borkh*. õunasortide suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud õunad.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud õunte kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside õunad olema:

— terved,

— veatud; mädanenud või toiduks kõlbmatud riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Lisaks sellele peavad viljad olema hoolikalt korjatud.

Õunad peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et:

— nende küpsemine võib jätkuda sordiomadustele vastava küpsusastmeni ([1]), ([2]),

— need taluvad vedu ja käitlemist ning

— need jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Õunad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) *Ekstraklass*

Selle klassi õunad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Nende kuju, suurus ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud ([3]) ja nende vars peab olema terve.

Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

([1]) „Fuji" sordi ja selle vormide sordiomaduste tõttu on seoses küpsusega koristamisel lubatud radiaalne klaasistus, tingimusel et see on iga vilja juhtkimbus.

([2]) Selleks peab neil olema rahuldav lahustuvate kuivainete sisaldus ja kõvadusaste.

([3]) Värvuse ja korgistumise kriteeriumid ning iga kriteeriumiga seotud sortide mittetäielik nimekiri on esitatud käesoleva normi liites.

ii) *I klass*

Selle klassi õunad peavad olema hea kvaliteediga. Nende kuju, suurus ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud ([1]).

Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

— tühised kujuvead,

— tühised valmimisvead,

— tühised värvusvead,

— väikesed pindmised vead, mis ei tohi ületada:

  — 2 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,

  — 1 cm^2 kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 0,25 cm^2 kogu pinnast,

  — väikesed muljutised, mis ei ületa 1 cm^2 kogu pinnast ega ole muutunud värvusega.

Vars võib puududa, kui murdumiskoht on puhas ning ümbritsev koor vigastamata.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad õunad, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele ([1]).

Viljaliha peab olema suuremate vigadeta.

Viljadel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kujuvead,

— valmimisvead,

— värvusvead,

— pindmised vead, mis ei tohi ületada:

  — 4 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,

  — 2,5 cm^2 kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 1 cm^2 kogu pinnast,

  — väikesed muljutised, mis ei ületa 1,5 cm^2 kogu pinnast ning mis võivad olla veidi muutunud värvusega.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks kas ristlõike suurima läbimõõdu või kaalu alusel.

Kõigi sortide ja klasside puhul on miinimumsuurus ristlõike läbimõõduna 60 mm või kaalutuna 90 g. Väiksemaid viljad on vastuvõetavad, kui toote Brixi arv on suurem kui 10,5° Brix või sellega võrdne ning suurus ei ole väiksem kui 50 mm või 70 g.

([1]) Värvuse ja korgistumise kriteeriumid ning iga kriteeriumiga seotud sortide mittetäielik nimekiri on esitatud käesoleva normi liites.

Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis:

a) võib läbimõõdu alusel liigitatud viljade puhul ühe pakendi viljade läbimõõt erineda kuni:

— 5 mm ekstraklassi viljade ning kihiti ridadesse paigutatud I ja II klassi viljade puhul. Õunasortide „Bramley's Seedling" („Bramley", „Triomphe de Kiel") ja „Horneburger" õunte läbimõõdu erinevus võib olla kuni 10 mm, ning

— 10 mm I klassi viljade puhul, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse. Õunasortide „Bramley's Seedling" („Bramley", „Triomphe de Kiel") ja „Horneburger" õunte läbimõõdu erinevus võib olla kuni 20 mm; või

b) kaalu alusel liigitatud viljade puhul võib ühe pakendi viljade kaal erineda kuni:

— 20 % viljade keskmisest kaalust ekstraklassi viljade ning kihiti ridadesse pakitud I ja II klassi viljade puhul ning

— 25 % viljade keskmisest kaalust I klassi viljade puhul, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või tarbijapakendisse.

Ühtlase suuruse nõue ei kehti pakendisse lahtiselt pakitud või tarbijapakendisse pakitud II klassi viljade suhtes.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

5 % õunte arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *I klass*

10 % õunte arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

iii) *II klass*

10 % õunte arvust või kaalust ei vasta selle klassi ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

Selle hälbe piirides võib 2 % viljade arvust või kaalust olla järgmiste vigadega:

— ulatuslik korgistunud või klaasistunud ala,

— armistumata lõhed või praod,

— üksikud mädaplekid,

— sisemiste kahjurite olemasolu ja/või kahjurite põhjustatud viljaliha kahjustused.

B. **Suurushälbed**

Kõikide klasside puhul:

lubatud on koguhälve, mille puhul ei vasta 10 % viljade arvust või kaalust suurusnõuetele. Kõnealune hälve ei hõlma järgmise suurusega tooteid:

— läbimõõt on vähemalt 5 mm miinimumläbimõõdust väiksem, kui suurus määratakse kindlaks läbimõõdu alusel,

— kaal on vähemalt 10 g miinimumkaalust väiksem, kui suurus määratakse kindlaks kaalu alusel.

V. ESITUSVIISI NÕUDED

A. **Ühtsus**

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) ja sama küpsusastmega õunu.

Ekstraklassi viljad peavad olema ka värvuselt ühtlased.

Kuni 5 kg netokaaluga müügipakendid võivad sisaldada eri õunasortide segu tingimusel, et õunad on ühtlase kvaliteediga ning iga sordi puhul sama päritolu, sama suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) ja sama küpsusastmega.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. **Pakendamine**

Õunad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud. Eelkõige peavad üle 3 kg netokaaluga müügipakendid olema piisavalt jäigad, et tagada toote nõuetekohane kaitse.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

C. **Esitusviis**

Ekstraklassi viljad peavad olema pakitud kihiti.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. **Identifitseerimine**

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja" (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)" vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. **Toote liik**

— „Õunad”, kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— sordi või vajaduse korral sortide nimi,

— eri õunasortide segu sisaldavate müügipakendite puhul kõikide pakendis olevate sortide nimed.

C. **Toote päritolu**

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus

— Eri päritolu õunasortide segu sisaldavate müügipakendite puhul asjakohase sordi nime kõrval päritoluriigi märge.

D. **Kaubanduslikud andmed**

— Klass,

— suurus või kihiti pakitud viljade puhul viljade arv.

Kui vilju identifitseeritakse suuruse järgi, tuleks suurus märkida:

a) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud toote puhul miinimum- ja maksimumläbimõõduna või miinimum- ja maksimumkaaluna;

b) ühtsuse eeskirjadega hõlmamata toote puhul pakendis oleva väikseima vilja läbimõõdu või kaaluna, millele järgnevad sõnad „ja rohkem” või märk „+” või muu samaväärne märge või vajaduse korral suurima vilja läbimõõt või kaal.

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

Liide

1. **Värvuskriteeriumid, värvusrühmad ja koodid**

Värvusrühm	A (Punased sordid)	B (Punasekirjud sordid)	C (Triibulised ja kergelt punakad sordid)	D (Muud sordid)
	Kogu pind on sordile omaselt punane	Kogu pind on sordile omaselt punasekirju	Kogu pind on sordile omaselt kergelt punakas, punakas või triibuline	
Ekstraklass	3/4	1/2	1/3	Puuduvad nõuded seoses punase värvusega
I klass	1/2	1/3	1/10	
II klass	1/4	1/10	—	

2. **Korgistumiskriteeriumid**

— *Rühm R*: Sordid, mille iseloomulik omadus on korgistunud pind ja mille puhul korgistumine ei ole viga, kui see on sordile iseloomulik.

— Järgmises nimekirjas loetletud sortidel, mis ei ole tähistatud tähega R, võib korgistumist esineda järgmises ulatuses:

	Ekstraklass	I klass	II klass	Hälve II klassi puhul
i) Pruunid laigud	— ei ulatu varre kinnituskohast väljapoole	— võivad ulatuda varre kinnituskohast või karikaõõnsusest natuke väljapoole	— võivad ulatuda varre kinnituskohast või karikaõõnsusest väljapoole	— viljad, mis pakendi üldilmet ja seisukorda tõsiselt ei kahjusta
	— mitte krobeline	— mitte krobeline	— veidi krobeline	
ii) Korgistumine		Suurim lubatud osa puuvilja pinnast		
— õhuke, võrgutaoline (ei erine oluliselt puuvilja üldisest värvusest)	— vähesed ja üksikud korgistumisjäljed, mis ei muuda vilja ega pakendi üldilmet	1/5	1/2	— viljad, mis pakendi üldilmet ja seisukorda tõsiselt ei kahjusta
— tugev	— puudub	1/20	1/3	— viljad, mis pakendi üldilmet ja seisukorda tõsiselt ei kahjusta
— kahjustatud ala kokku (välja arvatud eespool nimetatud tingimuste kohaselt lubatud pruunid laigud). Mingil juhul ei või õhuke ja tugev korgistunud ala kokku ületada:	—	1/5	1/2	— viljad, mis pakendi üldilmet ja seisukorda tõsiselt ei kahjusta

3. **Värvuse ja korgistumise järgi liigitatud õunasortide mittetäielik nimekiri**

Sordid, mis ei kuulu kõnealusesse nimekirja, liigitatakse vastavalt nende sordiomadustele.

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
African Red		B	
Akane	Tohoku 3	B	
Alborz Seedling		C	
Aldas		B	
Alice		B	
Alkmene	Early Windsor	C	
Alwa		B	
Angold		C	
Apollo	Beauty of Blackmoor	C	
Arkcharm	Arkansas No 18, A 18	C	
Arlet		B	R
Aroma		C	
Aroma punased vormid, näiteks Aroma Amorosa		B	
Auksis		B	
Belfort	Pella	B	
Belle de Boskoop ja selle vormid		D	R
Belle fleur double		D	
Berlepsch	Freiherr von Berlepsch	C	
Berlepsch rouge	Red Berlepsch, Roter Berlepsch	B	
Blushed Golden			
Bohemia		B	
Boskoop rouge	Red Boskoop, Roter Boskoop	B	R
Braeburn		B	
Sordi Braeburn punased vormid, näiteks: Hidala Joburn Lochbuie Red Braeburn Mahana Red Mariri Red Redfield Royal Braeburn		A	
Bramley's Seedling	Bramley, Triomphe de Kiel	D	
Brettacher Sämling		D	
Calville (sordirühm…)		D	
Cardinal		B	

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Carola	Kalco	C	
Caudle		B	
Charden		D	
Charles Ross		D	
Civni		B	
Coromandel Red	Corodel	A	
Cortland		B	
Cox's orange pippin ja selle vormid	Cox Orange	C	R
Sordi Cox Orange punased vormid, näiteks: Cherry Cox		B	R
Crimson Bramley		D	
Cripps Pink		C	
Cripps Red		C [1]	
Dalinbel		B	
Delblush		D	
Delcorf ja selle vormid, näiteks: Dalili Monidel		C	
Delgollune		B	
Delicious ordinaire	Ordinary Delicious	B	
Deljeni		D	
Delikates		B	
Delor		C	
Discovery		C	
Dunn's Seedling		D	R
Dykmanns Zoet		C	
Egremont Russet		D	R
Elan		D	
Elise	Red Delight	A	
Ellison's orange	Ellison	C	
Elstar ja selle vormid, näiteks: Daliter Elshof Elstar Armhold Elstar Reinhardt		C	
Sordi Elstar punased vormid, näiteks: Bel-El Daliest Goedhof Red Elstar Valstar		B	

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Empire		A	
Falstaff		C	
Fiesta	Red Pippin	C	
Florina		B	
Fortune		D	R
Fuji and mutants		B	
Gala		C	
Gala punased vormid, näiteks: Annaglo Baigent Galaxy Mitchgla Obrogala Regala Regal Prince Tenroy		A	
Garcia		D	
Gloster		B	
Goldbohemia		D	
Golden Delicious ja selle vormid		D	
Golden Russet		D	R
Goldrush	Coop 38	D	
Goldstar		D	
Gradigold		D	
Granny Smith		D	
Gravenstein rouge	Red Gravenstein, Roter Gravensteiner	B	
Gravensteiner	Gravenstein	D	
Greensleeves		D	
Holsteiner Cox ja selle vormid	Holstein	D	R
Holstein rouge	Red Holstein, Roter Holsteiner Cox	C	R
Honeycrisp		C	
Honeygold		D	
Horneburger		D	
Howgate Wonder	Manga	D	
Idared		B	
Ingrid Marie		B	R
Isbranica	Izbranica	C	
Jacob Fisher		D	
Jacques Lebel		D	

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Jamba		C	
James Grieve ja selle vormid		D	
James Grieve rouge	Red James Grieve	B	
Jarka		C	
Jerseymac		B	
Jester		D	
Jonagold ([2]) ja selle vormid, näiteks:		C	
Crowngold			
Daligo			
Daliguy	Jonasty		
Dalijean	Jonamel		
Jonagold 2000	Excel		
Jonabel			
Jonabres			
King Jonagold			
New Jonagold	Fukushima		
Novajo	Veulemanns		
Schneica			
Wilmuta			
Jonagored ja selle vormid, näiteks:		A	
Decosta			
Jomured	Van de Poel		
Jonagold Boerekamp			
Jomar			
Jonagored Supra			
Jonaveld			
Primo			
Romagold	Surkijn		
Rubinstar			
Red Jonaprince			
Jonalord		C	
Jonathan		B	
Julia		B	
Jupiter		D	
Karmijn de Sonnaville		C	R
Katy	Katja	B	
Kent		D	R

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Kidd's orange red		C	R
Kim		B	
Koit		C	
Krameri Tuvioun		B	
Kukikovskoje		B	
Lady Williams		B	
Lane's Prince Albert		D	
Laxton's Superb	Laxtons Superb	C	R
Ligol		B	
Lobo		B	
Lodel		A	
Lord Lambourne		C	
Maigold		B	
Mc Intosh		B	
Meelis		B	
Melba		B	
Melodie		B	
Melrose		C	
Meridian		C	
Moonglo		C	
Morgenduft	Imperatore	B	
Mountain Cove		D	
Mutsu		D	
Normanda		C	
Nueva Europa		C	
Nueva Orleans		B	
Odin		B	
Ontario		B	
Orlovskoje Polosatoje		C	
Ozark Gold		D	
Paula Red		B	
Pero de Cirio		D	
Piglos		B	
Pikant		B	
Pikkolo		C	
Pilot		C	
Pimona		C	

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Pinova		C	
Pirella		B	
Piros		C	
Rafzubex		A	
Rafzubin		C	
Rajka		B	
Rambour d'hiver		D	
Rambour Franc		B	
Reanda		B	
Rebella		C	
Red Delicious ja selle vormid, näiteks: Campsur Erovan Evasni Flatrar Fortuna Delicious Otago Red King Red Spur Red York Richared Royal Red Sandidge Shotwell Delicious Stark Delicious Starking Starkrimson Starkspur Topred Trumdor Well Spur		A	
Red Dougherty		A	
Red Rome		A	
Redkroft		A	
Regal		A	
Regina		B	
Reglindis		C	
Reine des Reinettes	Goldparmäne, Gold Parmoné	C	
Reineta Encarnada		B	
Reinette Rouge du Canada		B	
Reinette d'Orléans		D	
Reinette Blanche du Canada	Reinette du Canada, Canada Blanc, Kanadarenette, Renetta del Canada	D	R

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Reinette de France		D	
Reinette de Landsberg		D	
Reinette grise du Canada	Graue Kanadarenette	D	R
Relinda		C	
Remo		B	
Renora		B	
Resi		B	
Resista		D	
Retina		B	
Rewena		B	
Roja de Benejama	Verruga, Roja del Valle, Clavelina	A	
Rome Beauty	Belle de Rome, Rome	B	
Rosana	Berner Rosenapfel	B	
Royal Beaut		A	
Rubin		C	
Rubinola		B	
Sciearly		A	
Scifresh		B	
Sciglo		A	
Sciray	GS48	A	
Scired		A	R
Sciros		A	
Selena		B	
Shampion		B	
Sidrunkollane Talioun		D	
Sinap Orlovskij	Orlovski Sinap	D	
Snygold	Earlygold	D	
Sommerregent		C	
Spartan		A	
Splendour		A	
St. Edmunds Pippin		D	R
Stark's Earliest		C	
Štaris	Staris	A	
Sturmer Pippin		D	R
Sügisdessert		C	
Sügisjoonik		C	

Sordid	Sünonüümid	Värvusrühm	Korgistumine
Summerred		B	
Sunrise		A	
Sunset		D	R
Suntan		D	R
Sweet Caroline		C	
Talvenauding		B	
Tellisaare		B	
Tiina		B	
Topaz		B	
Tydeman's Early Worcester	Tydeman's Early	B	
Veteran		B	
Vista Bella	Bellavista	B	
Wealthy		B	
Worcester Pearmain		B	
York		B	
Zarja Alatau	Zarya Alatau	D	

(1) Vähemalt 20 % punast värvi I ja II klassi puhul.
(2) Sordi „Jonagold" II klassi õunte pinnast peab vähemalt kümnendik olema kaetud punaste triipudega.

2. OSA: *TSITRUSVILJADE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse järgmiste tsitrusviljaks liigitatud puuviljade suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud tsitrusviljad:

— liigi *Citrus limon* (L.) Burm. f. sortide sidrunid,

— liigi *Citrusreticulata* Blanco sortide mandariinid, sealhulgas selle liigi ja tema hübriidide satsumad (*Citrusunshiu* Marcow.), klementiinid (*Citrusclementina* Hort. ex Tan.), tavalised mandariin (*Citrusdeliciosa* Ten.) ja tangeriinid (*Citrustangerina* Hort. ex Tan.), edaspidi „mandariinid",

— liigi *Citrus sinensis* (L.) Osb. sortide apelsinid.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud tsitrusviljade kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikides klassides tsitrusviljad olema:

— terved,

— muljutiste ja ulatuslike armistunud pindmiste vigastusteta,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— sisemise kuivamise tunnusteta,

— külmakahjustusteta,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Tsitrusviljad peavad olema hoolikalt korjatud ning nende valmimis- ja küpsusaste peab vastama sordi, koristamise aja ja kasvupiirkonna kriteeriumidele.

Tsitrusviljad peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

Käesoleva lisa küpsusnõuetele vastavate tsitrusviljade koorelt võib rohelise värvi eemaldada. Seda töötlemisviisi lubatakse kasutada üksnes siis, kui muud organoleptilised omadused jäävad samaks.

B. Nõuded küpsuse kohta

Tsitrusviljade küpsus on määratletud järgmiste nõuetega liikide kaupa:

1. Minimaalne mahlasisaldus

2. Värvus

Värvusaste peab olema niisugune, et normaalse küpsemise järel saavutavad viljad sihtpunktis sordiomase värvuse.

i) *Sidrunid*

— Minimaalne mahlasisaldus:

— „Verdelli" ja „Primofiore" sidrunid:	20 %
— muud sidrunid:	25 %

— Värvus: peab olema sordile iseloomulik. Siiski on lubatud rohelise (kuid mitte tumerohelise) värvusega viljad, kui need vastavad mahlasisalduse miinimumnõuetele.

ii) *Mandariinid*

— Minimaalne mahlasisaldus:

— mandariinid, v.a klementiinid:	33 %
— klementiinid:	40 %

— Värvus: vähemalt kolmandik vilja pinnast peab olema sordile iseloomuliku värvusega.

iii) *Apelsinid*

Värvus peab olema sordile iseloomulik. Helerohelise värvusega viljad on lubatud, kui see värvus ei ületa viiendikku vilja kogupinnast. Viljade minimaalne mahlasisaldus peab olema järgmine:

— veriapelsinid:	30 %
— Navel-sortide rühm:	33 %
— muud sordid:	35 %

Apelsinidel, mis on toodetud aladel, kus viljade arenemisperioodil on kõrge õhutemperatuur ja kõrge suhteline niiskus, võib üle viiendiku vilja kogupinnast olla roheline, tingimusel et nende minimaalne mahlasisaldus on järgmine:

— sordid Mosambi, Sathgudi ja Pacitan:	33 %
— muud sordid:	45 %

C. **Liigitamine**

Tsitrusviljad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) *Ekstraklass*

Selle klassi tsitrusviljad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Nende kuju, välimus, valmimisaste ja värvus peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile iseloomulikud.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) *I klass*

Selle klassi tsitrusviljad peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile ja/või kaubanduslikule tüübile iseloomulikud.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

— tühised kujuvead,

— tühised värvusvead,

— vilja moodustumisest tulenevad tühised pindmised vead, nagu hõbehall soomuseline koorik, korkjas kate jne,

— tühised mehaanilisel teel tekkinud armistunud vead, nagu rahekahjustused, hõõrdumine, käsitlemisest tingitud defektid jne.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad tsitrusviljad, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljadel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kujuvead,

— värvusvead,

— krobeline koor,

— vilja moodustumisest tulenevad pindmised vead, nagu hõbehall soomuseline koorik, korkjas kate jne,

— tühised mehaanilisel teel tekkinud armistunud vead, nagu rahekahjustused, hõõrdumine, käsitlemisest tingitud defektid jne,

— pindmised armistunud vead,

— apelsinikoore tühine ja osaline eraldumine (mandariinide puhul on see lubatud).

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks vilja ristlõike suurima läbimõõdu alusel.

A. **Miinimumsuurus**

Järgmistest miinimumsuurustest väiksemad viljad ei ole lubatud:

Sidrunid:	45 mm
Mandariinid, v.a klementiinid:	45 mm
Klementiinid:	35 mm
Apelsinid:	53 mm

B. **Suurusskaalad**

Suurusskaalad on järgmised:

Apelsinid		Sidrunid		Mandariinid	
Suuruskood	Läbimõõt (mm)	Suuruskood	Läbimõõt (mm)	Suuruskood	Läbimõõt (mm)
0	92–110	0	79–90	1–XXX	78 ja üle selle
1	87–100	1	72–83	1–XX	67–78
2	84–96	2	68–78	1 või 1–X	63–74
3	81–92	3	63–72	2	58–69
4	77–88	4	58–67	3	54–64
5	73–84	5	53–62	4	50–60
6	70–80	6	48–57	5	46–56
7	67–76	7	45–52	6 ([1])	43–52
8	64–73			7	41–48
9	62–70			8	39–46
10	60–68			9	37–44
11	58–66			10	35–42
12	56–63				
13	53–60				

([1]) Alla 45 mm suurus kehtib klementiinide kohta.

Tsitrusvilju võib pakkida arvu järgi. Sel juhul ning tingimusel, et järgitakse III jaotise punktis C nõutavat suuruse ühtsust, võib ühe pakendi viljade suurus ületada ühe suuruskoodi piire, kuid peab jääma kahe järjestikuse suuruskoodi piiridesse.

C. **Ühtsus**

Suuruse ühtsus saavutatakse eespool esitatud suurusskaalade abil, kui allpool ei ole teisiti ette nähtud:

i) korrapäraste kihtidena pakenditesse või tarbijapakenditesse paigutatud viljade puhul ei tohi sama pakendi väikseima ja suurima vilja vahe ühe suuruskoodi piires või juhul, kui tsitrusviljad pakitakse arvu järgi, kahe järjestikuse suuruskoodi piires ületada järgmisi ülempiire:

	Suuruskoodid	Maksimaalne erinevus ühes pakendis olevate viljade vahel (millimeetrites)
Sidrunid	0–7	7
Mandariinid	1–XXX–4 5–6 7–10	9 8 7
Apelsinid	0–2 3–6 7–13	11 9 7

ii) korrapäraste kihtidena pakenditesse või jäikadesse tarbijapakenditesse paigutamata viljade puhul ei tohi sama pakendi väikseima ja suurima vilja vahe ületada suurusskaala vastavat vahemikku või juhul, kui tsitrusviljad pakitakse arvu järgi, kahest järjestikusest suuruskoodist ühe vahemikku millimeetrites;

iii) lahtiselt kasti paigutatud viljade puhul ja pehmetes tarbijapakendites (võrkudes, kottides jne) viljade puhul ei tohi sama partii või pakendi väikseima ja suurima vilja maksimaalne erinevus olla suurem kui suurusskaala kolme järjestikuse suuruskoodi ühendamisest tulenev vahemik.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

5 % tsitrusviljade arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *I klass*

10 % tsitrusviljade arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

iii) *II klass*

10 % tsitrusviljade arvust või kaalust ei vasta selle klassi ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted. Kõnealuse hälbe piirides võib maksimaalselt 5 % viljadest olla tühiseid armistumata pindmisi kahjustusi, kuivi lõhesid või nende seas võib olla pehmeid ja kuivanud vilju.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside ja esitusviiside puhul: 10 % tsitrusviljade arvust või kaalust vastavad pakendil nimetatud suurusest ühe astme võrra väiksemale ja/või suuremale suurusele (või suurustele, kui kolm suurust on ühendatud).

Lubatud 10 % hälvet kohaldatakse ainult viljade suhtes, mille läbimõõt on vähemalt:

Sidrunid:	43 mm
Mandariinid, v.a klementiinid:	43 mm
Klementiinid:	34 mm
Apelsinid:	50 mm

V. ESITUSVIISI NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega ning sama valmimis- ja küpsusastmega tsitrusvilju.

Lisaks sellele peavad ekstraklassi viljad olema ühesuguse värvusega.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Tsitrusviljad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Kui viljad pakitakse paberisse, tuleb kasutada õhukest, kuiva, uut ja lõhnata ([1]) paberit.

Keelatud on kasutada aineid, mis võivad muuta tsitrusviljade looduslikke omadusi, eriti nende maitset või lõhna ([1]).

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha. Lubatud on esitusviis, mille puhul võib vilja küljes olla lühike puitumata oksake paari rohelise lehega.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

C. **Esitusviis**

Tsitrusvilju võib müügiks pakkuda:

a) pakendites korrapärastesse kihtidesse paigutatuna;

b) pakendites korrapärastesse kihtidesse paigutamata või lahtiselt kastides. Seda esitusviisi võib kasutada üksnes I ja II klassi puhul;

c) otsemüügiks tarbijale kuni 5 kg üksikpakendis, mis on koostatud

— viljade arvu alusel või

— pakendi netokaalu alusel.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. **Identifitseerimine**

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. **Toote liik**

— Liiginimetus, kui pakendi sisu ei ole nähtav, v.a mandariinid, mille puhul liigi ja vajaduse korral sordi nimi on kohustuslikud,

— apelsinide sordinimi,

— tüübi nimi:

— sidrunite puhul: vastavalt vajadusele märge „Verdelli” ja „Primofiore”,

([1]) Vilja koorele võõrast lõhna jätvate säilitusainete või muude keemiliste ainete kasutamine on lubatud, kui see on vastavuses kohaldatavate ühenduse sätetega.

— klementiinide puhul: vastavalt vajadusele märge „Seemneteta klementiinid”, „Klementiinid” (1–10 seemet), „Seemnetega klementiinid” (üle 10 seemne).

C. **Toote päritolu**

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

D. **Kaubanduslikud andmed**

— Klass,

— suurusskaala kohaselt esitatud viljade puhul suuruskood või kolme järjestikuse suurusklassi ühendamise puhul ülemise ja alumise suurusklassi kood,

— pakendis kihiti paigutatud viljade puhul suuruskood (või kui arvu järgi pakitud viljad kuuluvad kahe järjestikuse koodi alla, suuruskoodid või väikseim ja suurim läbimõõt) ja viljade arv,

— koristusjärgsel etapil kasutatud säilitusained või muud keemilised ained, kui neid on kasutatud.

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

3. OSA: *KIIVIDE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Actinidia chinensis* (Planch.) või *Actinidia deliciosa* (A. Chev., C. F. Llang ja A. R. Ferguson) kiivisortide suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud kiivid.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud kiivide kvaliteedinõuded.

A. Kvaliteedi miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside kiivid olema:

— terved (aga ilma varreta),

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— piisavalt tugevad, ei tohi olla pehmed, närtsinud ega vesised,

— ilusa kujuga; kahe- või mitmekaupa liitunud puuviljad ei ole lubatud,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Kiivid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Küpsuse miinimumnõuded

Kiivid peavad olema piisavalt valmid ja küpsed. Selle nõude täitmiseks peab viljade küpsusaste olema:

— tootmispiirkonnas pakendamisetapis ja sellele järgnevas transportimisetapis ning ekspordi- ja impordietapis vähemalt 6,2° Brixi skaalal või 15 % keskmise kuivainesisaldusega,

— ülejäänud turustamisetappides vähemalt 9,5° Brixi skaalal.

C. Liigitamine

Kiivid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) *Ekstraklass*

Selle klassi kiivid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema valmid ja nende omadused ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

Vilja väikseima ja suurima läbimõõdu suhe peab olema vähemalt 0,8.

ii) *I klass*

Selle klassi kiivid peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile iseloomulikud.

Kiivid peavad olema tugevad ja viljaliha peab olema täiesti veatu.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

— tühised kujuvead (ei tohi olla mügaraid ega korrapäratut kuju),

— tühised värvusvead,

— pindmised vead, mille suurus ei ületa 1 cm^2,

— väike pikutine sordi Hayward tunnusmärk, mis ei ole mügardunud.

Vilja väikseima ja suurima läbimõõdu suhe peab olema vähemalt 0,7.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad kiivid, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljad peavad olema mõõdukalt kõvad ja viljalihal ei tohi olla tõsiseid vigu.

Viljadel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kujuvead,

— värvusvead,

— pindmised vead, nagu väikesed armistunud lõhed või pindmised kriimustused tingimusel, et nende pindala ei ületa 2 cm^2,

— mitu kergelt esileulatuvat sordi Hayward tunnusmärki,

— väikesed muljutised.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks viljade kaalu alusel.

Miinimumkaal on ekstraklassi puhul 90 grammi, I klassi puhul 70 grammi ja II klassi puhul 65 grammi.

Suurima ja väiksema vilja kaalu erinevus pakendis ei tohi ületada:

— 10 grammi viljade puhul, mis kaaluvad kuni 85 grammi,

— 15 grammi viljade puhul, mis kaaluvad 85 kuni 120 grammi,

— 20 grammi viljade puhul, mis kaaluvad 120 kuni 150 grammi,

— 40 grammi viljade puhul, mis kaaluvad 150 grammi ja rohkem.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

5 % kiivide arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *I klass*

10 % kiivide arvust või kaalust ei vasta klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

iii) *II klass*

10 % kiivide arvust või kaalust ei vasta selle klassi ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkide ja tugevate muljutistega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul: 10 % kiivide arvust või kaalust ei vasta miinimumkaalu või -suuruse nõuetele.

Viljade suurus võib ettenähtust siiski erineda vaid minimaalselt, kõige väiksemad ei või ekstraklassis olla alla 85 grammi, I klassis alla 67 grammi ja II klassis alla 62 grammi.

V. ESITUSVIISI NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi ja suurusega kiivisid.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Kiivid peavad olema pakitud nii, et need oleksid nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

C. Esitusviis

Ekstraklassi viljad tuleb paigutada ühe kihina üksteise kõrvale.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. **Identifitseerimine**

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja" (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)" vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. **Toote liik**

— „Kiivid", „Actinidia" või muu samaväärne nimetus, kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. **Toote päritolu**

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

D. **Kaubanduslikud andmed**

— Klass,

— suurusklass, mis on väljendatud viljade miinimum- ja maksimumkaaluna,

— viljade arv (ei ole kohustuslik).

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

4. OSA: *SALATI, KÄHARA ENDIIVIA JA ESKARIOOLI TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse järgmiste toodete suhtes:

— salatisortide (kultivarid) puhul, mis on kasvatatud:

  — *liigist Lactuca sativa* L. var. *capitata* L. (peasalat, sealhulgas jääsalat),

  — *liigist Lactuca sativa* L. var. *longifolia* Lam. (rooma salat),

  — *liigist Lactuca sativa* L. var. *crispa* L. (lehtsalat) ja

  — nende sortide hübriididest,

— kähara endiivia sortide (kultivarid) puhul, mis on kasvatatud liigist *Cichorium endivia* L. var. *crispum* Lam.,

— laialehelise endiivia sortide (kultivarid) puhul, mis on kasvatatud liigist *Cichorium endivia* L. var. *latifolium* Lam.,

mida tuleb tarbijale müüa värskelt.

Seda normi ei kohaldata tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud toodete suhtes, üksikute lehtedena või potis esitatud salati suhtes.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud toodete kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikides klassides tooted olema:

— terved,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad ja lõigatud, st ilma mulla või muu kasvusubstraadita ning nähtavate võõrkehadeta,

— värske välimusega,

— turdunud,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— putkumata,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Salat võib olla värvuselt punakas, kui see on põhjustatud madalast temperatuurist kasvu ajal, kui see ei mõjuta märkimisväärselt toote üldilmet.

Juured tuleb lõigata välimiste lehtede kinnituskoha vahetust lähedusest ja lõige peab olema puhas.

Toode peab olema tavapäraselt arenenud.

Tooted peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. **Liigitamine**

Tooted liigitatakse kahte järgnevalt määratletud klassi.

i) *I klass*

Selle klassi toode peab olema hea kvaliteediga. Toode peab olema sordile ja kaubanduslikule tüübile iseloomulik, eriti värvuse osas.

Toode peab olema:

— ilusa kujuga,

— tugev, võttes arvesse viljelusmeetodit ja toote liiki,

— kahjustusteta või söögikõlblikkust mõjutava riknemiseta,

— külmakahjustusteta.

Peasalatil peab olema üks hästi arenenud südamik. Katte all kasvatatud peasalati südamik võib olla väike.

Rooma salatil peab olema südamik, mis võib olla väike.

Kähara endiivia ja eskariooli keskne osa peab olema kollase värvusega.

ii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad tooted, mida ei või liigitada I klassi, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Toode peab olema:

— piisavalt ilusa kujuga,

— kahjustusteta või riknemiseta, mis võib tõsiselt rikkuda söögikõlblikkust.

Toodetel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— tühised värvusvead,

— tühised taimekahjurite tekitatud kahjustused.

Peasalatil peab olema südamik, mis võib olla väike. Katte all kasvatatud peasalati puhul on südamiku puudumine lubatud.

Rooma salatil ei pea olema südamikku.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks ühe ühiku kaalu alusel.

A. **Miinimumkaal**

I ja II klassi miinimumkaal on:

	Avamaal	Katte all kasvatatud
Peasalat (välja arvatud jääsalat) ja rooma salat (välja arvatud „Little gem"-tüüpi salat)	150 g	100 g
Jääsalat	300 g	200 g
Lehtsalat ja „Little gem"-tüüpi salat	100 g	100 g
Kähar endiivia ja eskariool	200 g	150 g

B. **Ühtsus**

a) Salat

Kõikides klassides ei tohi sama pakendi kõige kergema ja kõige raskema ühiku vahe ületada:

— 40 g, kui kergeim ühik kaalub alla 150 g,

— 100 g, kui kergeim ühik kaalub 150–300 g,

— 150 g, kui kergeim ühik kaalub 300–450 g,

— 300 g, kui kergeim ühik kaalub üle 450 g.

b) Kähar endiivia ja eskariool

Kõikides klassides ei tohi sama pakendi kõige kergema ja kõige raskema ühiku vahe ületada 300 g.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. **Kvaliteedihälbed**

i) *I klass*

10 % ühikute arvust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *II klass*

10 % ühikute arvust ei vasta selle klassi ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

B. **Suurushälbed**

Kõikides klassides: 10 % ühikute arvust ei vasta asjaomastele suurusnõuetele, kuid nende kaal ei erine asjaomasest kaalust rohkem kui 10 % võrra.

V. ESITUSVIISI NÕUDED

A. **Ühtsus**

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega tooteid.

Käesoleva normi puhul kirjeldatud eri tooteliikide segu võib pakkida ka kokku tingimusel, et tooted on sama kvaliteediga ja iga liigi puhul sama suurusega. Lisaks sellele peavad eri liigid olema üksteisest selgelt eristatavad ja iga liigi osakaal pakendis peab olema nähtav ilma seda kahjustamata.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. **Pakendamine**

Tooted peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

C. **Esitusviis**

Rohkem kui ühe kihina pakitud tooteid võib pakkida vertikaalselt, kui kihid või pead on piisavalt kaitstud või eraldatud.

VI. **MÄRGISTAMISNÕUDED**

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. **Identifitseerimine**

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. **Toote liik**

— „Salat”, „Peasalat”, „Bataavia”, „Jääsalat”, „Rooma salat”, „Lehtsalat” (või vajaduse korral näiteks „Tammelehesalat”, „Lollo bionda”, „Lollo rossa”), „Kähar endiivia” või „Eskariool” või muud sünonüümid, kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— vajaduse korral „Little gem” või muud sünonüümid,

— vajaduse korral märge „kasvatatud katte all” või muu vastav märge,

— sordi nimi (ei ole kohustuslik),

— eri liiki toodete segu puhul:

  — märge „Segasalat” või,

  — märge iga tooteliigi kohta ja kui pakendi sisu ei ole nähtav, iga liigi toodete arv.

C. **Toote päritolu**

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

D. **Kaubanduslikud andmed**

— Klass,

— suurus, mis on väljendatud ühiku miinimumkaaluna või ühikute arvuna,

— netokaal (ei ole kohustuslik).

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

5. OSA: *VIRSIKUTE JA NEKTARIINIDE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Prunus persica* Sieb. ja Zucc. virsiku- ja nektariinisortide suhtes, ([1]) mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud virsikud ja nektariinid.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud virsikute ja nektariinide kvaliteedinõuded.

A. Kvaliteedi miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside virsikud ja nektariinid olema:

— terved,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Virsikud ja nektariinid peavad olema hoolikalt korjatud.

Virsikud ja nektariinid peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Küpsuse miinimumnõuded

Virsikud ja nektariinid peavad olema piisavalt valmid ja küpsed.

Tooted peavad olema niisuguses valmimis- ja küpsusastmes, et nende küpsemine võib jätkuda rahuldava küpsusastmeni. Selle nõude täitmiseks peab viljaliha murdumisnäitaja olema vähemalt 8° Brixi skaalal, mõõdetuna viljaliha keskpunktist ristlõike kohalt, ja kõvadus peab olema väiksem kui 6,5 kg, mõõdetuna kolbiga, mille läbimõõt on 8 mm (0,5 cm^2), vilja keskpunktist kahelt kohalt.

C. Liigitamine

Virsikud ja nektariinid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) *Ekstraklass*

Selle klassi virsikud ja nektariinid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Nende kuju, valmimisaste ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud, võttes arvesse kasvupiirkonda. Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

([1]) Käesolevat teksti kohaldatakse kõikide *Prunus persica* Sieb. ja Zucc. virsiku- ja nektariinisortide või vastavate puuviljade suhtes, mille kivi on kinni (clingstone'i tüüp) või viljalihasse kinnitunud ja mille pind on karvakestega kaetud või sile.

ii) *I klass*

Selle klassi virsikud ja nektariinid peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile iseloomulikud, võttes arvesse kasvupiirkonda. Tühised kuju-, valmimis- ja värvusvead on siiski lubatud.

Viljaliha peab olema täiesti veatu.

Varre kinnituskohalt lõhenenud virsikud ja nektariinid ei ole lubatud.

Tühised pindmised vead on siiski lubatud, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ja esitusviisi pakendis ega ületa:

— 1 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,

— muude vigade puhul kogupindala 0,5 cm^2.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad virsikud ja nektariinid, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljalihal ei või olla suuri vigu. Varre kinnituskohalt lõhenenud vilju võib olla ainult lubatud kvaliteedihälvete piires.

Virsikutel ja nektariinidel võivad olla järgmised pindmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused, ning need ei ületa:

— 2 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,

— muude vigade puhul kogupindala 1,5 cm^2.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks:

— ümbermõõdu või

— ristlõike suurima läbimõõdu alusel.

Virsikud ja nektariinid liigitatakse järgmise suurusskaala alusel:

Läbimõõt	Liigitus suuruse järgi (kood)	Ümbermõõt
vähemalt 90 mm	AAAA	vähemalt 28 cm
vähemalt 80 mm, kuid alla 90 mm	AAA	vähemalt 25 cm, kuid alla 28 cm
vähemalt 73 mm, kuid alla 80 mm	AA	vähemalt 23 cm, kuid alla 25 cm
vähemalt 67 mm, kuid alla 73 mm	A	vähemalt 21 cm, kuid alla 23 cm
vähemalt 61 mm, kuid alla 67 mm	B	vähemalt 19 cm, kuid alla 21 cm
vähemalt 56 mm, kuid alla 61 mm	C	vähemalt 17,5 cm, kuid alla 19 cm
vähemalt 51 mm, kuid alla 56 mm	D	vähemalt 16 cm, kuid alla 17,5 cm

Ekstraklassi miinimumsuurus on 17,5 cm (ümbermõõt) või 56 mm (läbimõõt).

Suurusklass D (läbimõõt vähemalt 51 mm, kuid alla 56 mm, või ümbermõõt vähemalt 16 cm, kuid alla 17,5 cm) ei ole lubatud ajavahemikul 1. juuli–31. oktoober.

Suuruse järgi liigitamine on kõikide klasside puhul kohustuslik.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta pakendil märgitud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

5 % virsikute või nektariinide arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *I klass*

10 % virsikute või nektariinide arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

iii) *II klass*

10 % virsikute või nektariinide arvust või kaalust ei vasta selle klassi ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkide ja tugevate muljutistega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul lubatakse, et 10 % virsikute või nektariinide arvust või kaalust on pakendil märgitud suurusest kuni 1 cm suuremad või väiksemad, kui toode liigitatakse ümbermõõdu järgi, või kuni 3 mm suuremad või väiksemad, kui toode liigitatakse läbimõõdu järgi. Väikseima suurusklassi virsikute või nektariinide puhul kohaldatakse seda hälvet ainult nende viljade suhtes, mis on ettenähtud miinimumsuurusest kuni 6 mm väiksemad, kui toode liigitatakse ümbermõõdu järgi, või 2 mm väiksemad, kui toode liigitatakse läbimõõdu järgi.

V. ESITUSVIISI NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi, küpsusastme ja suurusega virsikuid või nektariine ning ekstraklassi puhul peab sisu olema ühtlase värvusega.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. Pakendamine

Virsikud või nektariinid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

C. Esitusviis

Virsikuid ja nektariine võib müügiks pakkuda:

— väikepakendis,

— ekstraklassi puhul ühes kihis, iga selle klassi vili peab olema paigutatud kõrvalolevatest viljadest eraldi.

I ja II klassis:

— ühes või kahes kihis või

— kuni neljas kihis, kui viljad asetsevad jäikades süvendites, mis on paigutatud nii, et need ei toetu alumistesse kihtidesse paigutatud viljadele.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimine

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja" (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)" vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

— „Virsikud" või „Nektariinid", kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— viljaliha värvus,

— sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. Toote päritolu

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

D. Kaubanduslikud andmed

— Klass,

— suurus väljendatuna miinimum- ja maksimumläbimõõdus või miinimum- ja maksimumümbermõõdus või III jaotises („Suurusnõuded") ettenähtud koodina,

— ühikute arv (ei ole kohustuslik),

— minimaalne suhkrusisaldus, mis on mõõdetud refraktomeetriga ja väljendatud Brixi kraadidena (ei ole kohustuslik),

— maksimaalne kõvadus, mis on mõõdetud penetromeetriga ja väljendatud kg/0,5 cm^2 (ei ole kohustuslik).

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

6. OSA: *PIRNIDE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardit kohaldatakse *Pyrus communis* L. pirnisortide suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud pirnid.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud pirnide kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside pirnid olema:

— terved,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Lisaks sellele peavad viljad olema hoolikalt korjatud.

Pirnid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et:

— nende küpsemine võib jätkuda sordiomadustele vastava küpsusastmeni,

— need taluvad vedu ja käitlemist ning

— need jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Pirnid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) *Ekstraklass*

Selle klassi pirnid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Nende kuju, suurus ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud ja nende vars peab olema terve.

Viljaliha peab olema täiesti veatu ja koor ilma krobelise korgistunud pinnata ([1]).

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta vilja üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

Pirnide viljalihas ei tohi olla kivisrakke.

ii) *I klass*

Selle klassi pirnid peavad olema hea kvaliteediga. Nende kuju, suurus ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud.

([1]) Ei kohaldata, kui korgistumine on sordile iseloomulik.

Viljaliha peab olema täiesti veatu ja koor ilma krobelise korgistunud pinnata ([1]).

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

— tühised kujuvead,

— tühised valmimisvead,

— tühised värvusvead,

— väikesed pindmised vead, mis ei tohi ületada:

  — 2 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,

  — 1 cm^2 kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia pirina* ja *V. inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 0,25 cm^2 kogu pinnast,

  — väikesed muljutised, mis ei ületa 1 cm^2 kogu pinnast ega ole muutunud värvusega.

Vars võib olla kergelt kahjustatud.

Pirnide viljalihas ei tohi olla kivisrakke.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad pirnid, mida ei või liigitada kõrgematesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljaliha peab olema suuremate vigadeta.

Viljadel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kujuvead,

— valmimisvead,

— värvusvead,

— veidi krobeline korgistunud pind ([1]),

— pindmised vead, mis ei tohi ületada:

  — 4 cm pikliku kujuga pindmiste vigade puhul,

  — 2,5 cm^2 kogu pinnast muude vigade puhul, välja arvatud kärntõvest (*Venturia pirina* ja *V. inaequalis*) kahjustatud ala, mis ei tohi ületada 1 cm^2 kogu pinnast,

  — väikesed muljutised, mis ei ületa 1 cm^2 kogu pinnast ning mis võivad olla veidi muutunud värvusega.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu alusel.

Kõikides klassides peab miinimumsuurus olema järgmine:

	Ekstraklass	I klass	II klass
Suureviljalised sordid ([1])	60 mm	55 mm	55 mm
Muud sordid	55 mm	50 mm	45 mm

([1]) Suureviljaliste ja suvepirnisortide mittetäielik nimekiri on esitatud käesoleva normi liites.

([1]) Ei kohaldata, kui korgistumine on sordile iseloomulik.

Erandina ei kehti miinimumsuuruse nõue käesoleva normi liites sisalduvate suvepirnide suhtes, mis koristatakse ja lähetatakse 10. juunist 31. juulini (kaasa arvatud).

Ühtlase suuruse tagamiseks pakendis võib ühe pakendi viljade läbimõõt erineda kuni:

— 5 mm ekstraklassi viljade ning kihiti ridadesse paigutatud I ja II klassi viljade puhul,

— 10 mm I klassi viljade puhul, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse.

Ühtlase suuruse nõue ei kehti II klassi viljade suhtes, mis on pakitud pakendisse lahtiselt või müügipakendisse.

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. Kvaliteedihälbed

i) *Ekstraklass*

5 % pirnide arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *I klass*

10 % pirnide arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires. Varreta pirne kõnealune lubatud hälve ei hõlma.

iii) *II klass*

10 % pirnide arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

Selle hälbe piirides võib 2 % viljade arvust või kaalust olla järgmiste vigadega:

— armistumata lõhed või praod,

— üksikud mädaplekid,

— sisemiste kahjurite olemasolu ja/või kahjurite põhjustatud viljaliha kahjustused.

B. Suurushälbed

Kõikide klasside puhul:

10 % viljade arvust või kaalust kuuluvad pakendile märgitud suurusrühmast ühe võrra suuremasse või väiksemasse suurusrühma, kusjuures väikseimasse suurusrühma liigitatud viljad võivad olla kuni 5 mm miinimumist väiksemad.

V. ESITUSVIISI NÕUDED

A. Ühtsus

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) ja sama küpsusastmega pirne.

Ekstraklassi viljad peavad olema ka värvuselt ühtlased.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. **Pakendamine**

Pirnid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

C. **Esitusviis**

Ekstraklassi viljad peavad olema pakitud kihtidena ridadesse.

VI. **MÄRGISTAMISNÕUDED**

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. **Identifitseerimine**

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja" (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)" vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. **Toote liik**

— „Pirnid", kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— sordi nimi.

C. **Toote päritolu**

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik nimetus.

D. **Kaubanduslikud andmed**

— Klass,

— suurus või kihiti pakitud viljade puhul viljade arv.

Kui vilju identifitseeritakse suuruse järgi, tuleks suurus märkida:

a) ühtsuse eeskirjadega hõlmatud toote puhul miinimum- ja maksimumläbimõõduna;

b) ühtsuse eeskirjadega hõlmamata toote puhul pakendis oleva väikseima vilja läbimõõduna, millele järgnevad sõnad „ja rohkem" või muu samaväärne märge, või vajaduse korral pakendi suurima vilja läbimõõduna.

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

Liide

1. **Suuruskriteeriumid**

L = Suureviljaline sort

SP = Suvepirnid, mille suhtes miinimumsuuruse nõue ei kehti, kui need koristatakse ja lähetatakse iga aasta 10. juunist 31. juulini.

2. **Suuruse järgi liigitatud suureviljaliste ja suvepirnisortide mittetäielik nimekiri**

Väikeseviljalisi ja muid sorte, mida nimekirjas ei ole loetletud, võib turustada, kui need vastavad normi III jaotises kirjeldatud muude sortide suurusnõuetele.

Mõnda järgmisena loetletud sorti võib turustada kaubanime all, mis on kaubamärgina kaitstud või millele taotletakse sellist kaitset ühes või mitmes riigis. Järgmise tabeli esimene ja teine veerg selliseid kaubanimesid ei sisalda. Mõned tuntud kaubamärgid on nimetatud kolmandas veerus üksnes teavitamise eesmärgil.

Sort	Sünonüümid	Kaubanimi	Suurus
Abbé Fétel	Abate Fetel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Akça			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexandre		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP

Sort	Sünonüümid	Kaubanimi	Suurus
Coscia	Ercolini		SP
Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de juillet		SP
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du comice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Josephine			L
Kieffer			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP
Lombacad		Cascade®	L
Moscatella			SP
Mramornaja	Mramornoje		L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L
Rosemarie			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP

Sort	Sünonüümid	Kaubanimi	Suurus
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L

7. OSA: *MAASIKATE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat standardit kohaldatakse *Fragaria* L. perekonna maasikasortide (kultivaride) suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud maasikad.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud maasikate kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside maasikad olema:

— terved,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— värske välimusega, kuid mitte pestud,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— tupplehtedega (välja arvatud metsmaasikate puhul); tupplehed ja vars (kui see on küljes) peavad olema värsked ja rohelised,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Maasikad peavad olema hoolikalt korjatud.

Viljad peavad olema piisavalt valmid ja küpsed. Maasikad peavad olema sellises valmimisastmes ja seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Maasikad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi.

i) *Ekstraklass*

Selle klassi maasikad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Need peavad olema sordile iseloomulikud.

Viljad peavad olema värske välimusega, arvestades sordiomadusi.

Need ei tohi olla mullased.

Viljad peavad olema veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) *I klass*

Selle klassi maasikad peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema sordile iseloomuliku värvuse ja kujuga.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

— tühised kujuvead,

— valge laik, mis ei ületa kümnendikku marja pinnast,

— kerged pindmised muljumisjäljed.

Viljad ei tohi olla mullased.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad maasikad, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Maasikatel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kujuvead,

— valge laik, mis ei ületa viiendikku marja pinnast,

— vähesed kuivad muljutised, mis ei laiene,

— natuke mulda.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu alusel.

Maasikate miinimumsuurus on järgmine:

— ekstraklassis 25 mm,

— I ja II klassis 18 mm.

Metsmaasikate miinimumsuurus ei ole sätestatud.

IV. **HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED**

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. **Kvaliteedihälbed**

i) *Ekstraklass*

5 % maasikate arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires. Kõnealuse 5 % hulgas võib olla kokku kuni 2 % riknenud marju.

ii) *I klass*

10 % maasikate arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires. Kõnealuse 10 % hulgas võib olla kokku kuni 2 % riknenud marju.

iii) *II klass*

10 % maasikate arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkide ja tugevate muljutistega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted. Kõnealuse 10 % hulgas võib olla kokku kuni 2 % riknenud marju.

B. **Suurushälbed**

Kõikide klasside puhul: 10 % maasikate arvust või kaalust ei vasta suurusnõuetele.

V. **ESITUSVIISI NÕUDED**

A. **Ühtsus**

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama sama päritoluga, sama sorti ja sama kvaliteediga maasikaid.

Ekstraklassi maasikad, välja arvatud metsmaasikad, peavad küpsusastmelt, värvuselt ja kujult olema eriti ühtlased ja korrapärased. I klassi maasikad võivad olla suuruselt vähem ühtlased.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. **Pakendamine**

Maasikad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Ekstraklassi marjade esitusviis peab olema eriti hea.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

VI. **MÄRGISTAMISNÕUDED**

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. **Identifitseerimine**

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)” vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. **Toote liik**

— „Maasikad” (kui pakendi sisu ei ole nähtav),

— sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. **Toote päritolu**

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik kohanimi.

D. **Kaubanduslikud andmed**

— Klass.

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

8. OSA: *PAPRIKATE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse liigi *Capsicum annuum* L. var. *annuum* paprikasortide suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud paprikad.

Paprikad liigitatakse vastavalt nende kujule nelja kaubanduslikku tüüpi:

— pikergused (koonilised),

— kandilised (tömbid),

— kandilised teravatipulised (talbjad),

— lapikud (tomatipaprika).

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud paprikate kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside paprikad olema:

— terved,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— värske välimusega,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— valmid,

— külmakahjustusteta,

— armistumata vigastusteta,

— päikesepaistest põhjustatud värvusvigadeta (välja arvatud jaotise B „Liigitamine" punktis ii esitatud nõuded),

— koos viljavarrega,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Paprikad peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Paprikad liigitatakse kahte järgnevalt määratletud klassi.

i) *I klass*

Selle klassi paprikad peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema küpsusastme kohaselt sordile ja kaubanduslikule tüübile iseloomulikud valmimisastme, kuju ja värvuse poolest.

Viljad peavad olema:

— kõvad,

— plekkideta.

Viljavars võib olla veidi vigastatud või lõigatud, kuid tupplehed peavad olema terved.

ii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad paprikad, mida ei või liigitada I klassi, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Paprikatel võivad olla järgmised tühised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— tühised kuju- ja valmimisvead,

— päikesepaistest tingitud värvusvead või armistunud laigukujulised vigastused suurusega mitte üle 1 cm^2 ja/või pikliku kujuga kuni 2 cm pikkused armistunud pindmised vead,

— vähesed kuivad pindmised lõhed kogupikkusega kuni 3 cm.

Viljad ei pea olema eriti kõvad, kuid ei tohi olla närbunud.

Tupplehed võivad olla veidi vigastatud või lõigatud.

III. SUURUSNÕUDED

Suurus määratakse kindlaks paprikate ülaosa läbimõõdu (laiuse) alusel. Lapikutel viljadel (tomatipaprikal) tähendab laius ristlõike suurimat läbimõõtu.

Suuruse järgi liigitatud paprikate puhul ei tohi samasse pakendisse paigutatud suurima ja väikseima paprika läbimõõtude vahe ületada 20 mm.

Paprikate laiuse alammäär on:

— pikergustel (koonilistel) 20 mm

— kandilistel (tömpidel) ja kandilistel teravatipulistel (talbjatel) 40 mm

— lapikutel (tomatipaprikatel) 55 mm

Suuruse järgi liigitamine ei ole vajalik II klassi paprikate puhul, kui järgitakse miinimumsuurust.

Suurusnõudeid ei kohaldata minipaprikate suhtes ([1]).

IV. HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

([1]) Minipaprika on sordiaretuse ja/või erilise viljelustehnika abil saadud minipaprika sort või kultivar; minipaprikana ei käsitata muude sortide täielikult välja arenemata või ebapiisava suurusega paprikaid. Kõik muud normi nõuded peavad olema täidetud.

A. **Kvaliteedihälbed**

i) *I klass*

10 % paprikate arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *II klass*

10 % paprikate arvust või kaalust ei vasta ei selle klassi ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

B. **Suurushälbed**

i) *I klass*

10 % paprikate arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele ±5 mm piires ja nende hulgas on kõige rohkem 5 % miinimumsuurusest väiksemaid paprikaid.

ii) *II klass*

— *Suuruse järgi liigitatud paprikad*

10 % paprikate arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele ±5 mm piires ja nende hulgas on kõige rohkem 5 % miinimumsuurusest väiksemaid paprikaid.

— *Suuruse järgi liigitamata paprikad*

5 % paprikate arvust või kaalust erinevad miinimumsuurusest kuni 5 mm ulatuses.

V. **ESITUSVIISI NÕUDED**

A. **Ühtsus**

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ning sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) paprikaid ning I klassi paprikad peavad olema ka ühtlase küpsusastme ja värvusega.

Siiski võib eri värvi paprikate segu pakkida samasse pakendisse tingimusel, et viljad on päritolult, kvaliteedilt, kaubanduslikult tüübilt ja suuruselt (kui toode liigitatakse suuruse järgi) ühtlased.

Tarbijapakendid netokaaluga alla ühe kilo võivad sisaldada eri värvi ja/või eri kaubanduslikku tüüpi paprikate segu, kui need on kvaliteedilt ning iga asjaomase värvuse ja/või kaubandusliku tüübi päritolult ühtlased.

Kui tooted liigitatakse suuruse järgi, peavad pikergused paprikad olema peaaegu ühepikkused.

Minipaprikad peavad olema suhteliselt ühtlase suurusega. Neid võib segada muude eri liiki ja päritolu minitoodetega.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. **Pakendamine**

Paprikad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimine

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja" (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)" vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

Kui pakendi sisu ei ole nähtav:

— „Paprikad",

— värvus,

— kaubanduslik tüüp („pikergune", „kandiline", „kandiline teravatipuline", „lapik") või sordi nimi.

Eri värvi ja/või kaubanduslikku tüüpi paprikat sisaldavate pakendite või tarbijapakendite puhul:

— „Paprikate segu" või samaväärne nimetus,

— kui pakendi sisu ei ole nähtav: paprikate värvused ja/või kaubanduslikud tüübid ning iga asjaomase värvuse ja/või kaubandusliku tüübi paprikate arv.

C. Toote päritolu

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik kohanimi.

Tarbijapakendite puhul, mis sisaldavad eri värvusega ja/või eri kaubandusliku tüübi erinevat päritolu paprikate segu, märgitakse iga päritoluriik asjaomase värvuse ja/või kaubandusliku tüübi juurde.

D. Kaubanduslikud andmed

— Klass,

— suurus (kui toode on liigitatud suuruse järgi) väljendatuna miinimum- ja maksimumläbimõõdus või vajaduse korral märge „Suuruse järgi liigitamata",

— Vajaduse korral „Minipaprikad" või muu asjakohane paprika minivormi nimetus, kui ühes pakendis on mitut liiki minivorme, tuleb märkida iga toote nimetus ja päritolu.

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

9. OSA: *LAUAVIINAMARJADE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Vitis vinifera* L. lauaviinamarjasortide suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud lauaviinamarjad.

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud lauaviinamarjade kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside viinamarjakobarad ja viinamarjad olema:

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Lisaks peavad viinamarjad olema:

— terved,

— ilusa kujuga,

— normaalselt arenenud.

Päikesest põhjustatud pigmentatsioon ei ole viga.

Viinamarjakobarad peavad olema hoolikalt korjatud.

Marjamahla murdumisnäitaja peab olema vähemalt:

— 12° Brixi skaalal sortide „Alphonse Lavallée”, „Cardinal” ja „Victoria” puhul,

— 13° Brixi skaalal kõigi muude seemnetega sortide puhul,

— 14° Brixi skaalal kõigi seemneteta sortide puhul.

Lisaks peab kõigi sortide suhkru ja happesuse suhte tase olema rahuldav.

Lauaviinamarjad peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Lauaviinamarjad liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) *Ekstraklass*

Selle klassi lauaviinamarjad peavad olema eriti hea kvaliteediga. Kobarate kuju, valmimisaste ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud, võttes arvesse kasvupiirkonda, ning neil ei tohi olla vigu. Viinamarjad peavad olema kõvad, kindlalt varre küljes ja ühtlaselt jaotunud piki vart ning peaaegu täielikult kirmega kaetud.

ii) *I klass*

Selle klassi lauaviinamarjad peavad olema hea kvaliteediga. Kobarate kuju, valmimisaste ja värvus peavad olema sordile iseloomulikud, võttes arvesse kasvupiirkonda. Viinamarjad peavad olema kõvad, kindlalt varre küljes ja võimalikult ulatuslikult kirmega kaetud. Viljad võivad siiski olla vähem ühtlaselt piki vart jaotunud kui ekstraklassi puhul.

Viljadel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

— tühised kujuvead,

— tühised värvusvead,

— väga väikesed päikesepõletuslaigud marjakestal.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad lauaviinamarjad, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Kobaratel võivad olla tühised kuju-, valmimis- ja värvusvead, kui need ei kahjusta sordile olulisi omadusi, võttes arvesse kasvupiirkonda.

Viinamarjad peavad olema piisavalt kõvad ja piisavalt tugevasti varre küljes ning võimalusel kirmega kaetud. Viljad võivad olla vähem ühtlaselt piki vart jaotunud kui I klassi puhul.

Lauaviinamarjadel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kujuvead,

— värvusvead,

— väikesed päikesepõletuslaigud marjakestal,

— väikesed muljutised,

— tühised pindmised vead.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks viinamarjakobara kaalu alusel.

Katmikalal ja avamaal kasvatatavate suure- ja väikeseviljaliste lauaviinamarjade kobara miinimumsuuruse nõuded on järgmised:

	Katmikalal kasvatatavad lauaviinamarjad (kui on märgitud etiketile)	Avamaal kasvatatavad lauaviinamarjad	
		Kõik sordid, v.a liites loetletud väikeseviljalised sordid	Liites loetletud väikeseviljalised sordid
Ekstraklass	300 g	200 g	150 g
I klass	250 g	150 g	100 g
II klass	150 g	100 g	75 g

IV. **HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED**

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. **Kvaliteedihälbed**

i) *Ekstraklass*

5 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *I klass*

10 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastab II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

iii) *II klass*

10 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta selle klassi ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkidega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

B. **Suurushälbed**

i) *Ekstraklass ja I klass*

10 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta asjaomase klassi suurusnõuetele, kuid vastab vahetult järgneva klassi nõuetele.

ii) *II klass*

10 % viinamarjakobarate kaalust ei vasta selle klassi suurusnõuetele, kuid kaalub vähemalt 75 g.

i) *Ekstraklass ning I jaII klass*

Iga kuni 1 kg netokaaluga tarbijapakendi puhul lubatakse kõnealuse kaalu saavutamiseks ühte alla 75 g kaaluvat kobarat, kui see vastab asjaomase klassi kõikidele muudele nõuetele.

V. **ESITUSVIISI NÕUDED**

A. **Ühtsus**

Iga pakendi sisu peab olema ühtlane ja sisaldama sama päritoluga, sama sorti ja sama kvaliteediga viinamarjakobaraid.

Kuni 1 kg netokaaluga väikestes tarbijapakendites viinamarjade puhul sordi ja päritolu ühtsust ei nõuta.

Ekstraklassi viinamarjakobarad peavad olema enam-vähem ühesuurused ja ühesuguse värvusega.

„Chasselas" sordi puhul lubatakse dekoratiivotstarbel eri värvi kobaraid samas pakendis.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. **Pakendamine**

Lauaviinamarjad peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Ekstraklassi viinamarjakobarad peavad olema pakitud ühes kihis.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha, kuid eriesitusviisi puhul võib kobara varre külge jätta kuni 5 cm pikkuse viinamarjaväädi.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. Identifitseerimine

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja" (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)" vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. Toote liik

— „Lauaviinamarjad", kui pakendi sisu ei ole nähtav,

— viinamarjasordi või vajaduse korral viinamarjasortide nimi,

— vajaduse korral „Kasvatatud katmikalal".

C. Toote päritolu

Päritoluriik või vajaduse korral päritoluriigid ning tootmispiirkond (ei ole kohustuslik) või üleriigiline, piirkondlik või kohalik kohanimi.

D. Kaubanduslikud andmed

— Klass.

E. Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele.

Liide

Väikesemarjaliste sortide täielik nimekiri

Sort	Muud teadaolevad nimed
Admirable de Courtiller	Admirable, Csiri Csuri
Albillo	Acerba, Albuela, Blanco Ribera, Cagalon
Angelo Pirovano	I. Pirovano 2
Annamaria	I. Ubizzoni 4
Baltali	
Beba	Beba de los Santos, Eva
Catalanesca	Catalanesa, Catalana, Uva Catalana
Chasselas blanc	Chasselas doré, Fendant, Franceset, Franceseta, Gutedel, Krachgutedel, White van der Laan
Chasselas rouge	Roter Gutedel
Chelva	Chelva de Cebreros, Guareña, Mantuo, Villanueva
Ciminnita	Cipro bianco
Clairette	Blanquette, Malvoisie, Uva de Jijona
Colombana bianca	Verdea, Colombana de Peccioli
Dehlro	
Delizia di Vaprio	I. Pirovano 46 A
Exalta	
Flame Seedless	Red Flame
Gros Vert	Abbondanza, St Jeannet, Trionfo dell'Esposizione, Verdal, Trionfo di Gerusalemme
Jaoumet	Madeleine de St Jacques, Saint Jacques
Madeleine	Angevine, Angevine Oberlin, Madeleine Angevine Oberlin, Republicain
Mireille	
Molinera	Besgano, Castiza, Molinera gorda
Moscato d'Adda	Muscat d'Adda
Moscato d'Amburgo	Black Muscat, Hambro, Hamburg, Hamburski Misket, Muscat d'Hambourg, Moscato Preto
Moscato di Terracina	Moscato di Maccarese
Œillade	Black Malvoisie, Cinsaut, Cinsault, Ottavianello, Sinso
Panse precoce	Bianco di Foster, Foster's white, Sicilien
Perla di Csaba	Càbski Biser, Julski muskat, Muscat Julius, Perle de Csaba
Perlaut	
Perlette	
Pizzutello bianco	Aetonychi aspro, Coretto, Cornichon blanc, Rish Baba, Sperone di gallo, Teta di vacca

Sort	Muud teadaolevad nimed
Precoce de Malingre	
Primus	I. Pirovano 7
Prunesta	Bermestia nera, Pergola rossa, Pergolese di Tivoli
Regina dei Vigneti	Königin der Weingärten, Muskat Szölöskertek Kizalyneja, Szölöskertek Kizalyneh, Rasaki ourgarias, Regina Villoz, Reina de las Viñas, Reine des Vignes, I. Mathiasz 140, Queen of the Vineyards
Servant	Servan, Servant di Spagna
Sideritis	Sidiritis
Sultanines	Bidaneh, Kishmich, Kis Mis, Sultan, Sultana, Sultani, Cekirdesksiz, Sultanina bianca, Sultaniye, Thompson Seedless ja nende vormid
Valenci blanc	Valensi, Valency, Panse blanche
Valenci noir	Planta Mula, Rucial de Mula, Valenci negro
Yapincak	

10. OSA: *TOMATITE TURUSTUSNORM*

I. TOOTE MÄÄRATLUS

Käesolevat normi kohaldatakse *Lycopersicon lycopersicum* (L.) *Karsten ex Farw./Lycopersicon esculentum* Mill. tomatisortide suhtes, mida tuleb tarbijale müüa värskelt, välja arvatud tööstuslikuks töötlemiseks ettenähtud tomatid.

Tomatid liigitatakse nelja kaubanduslikku tüüpi:

— ümarikud,

— ribilised,

— pikergused,

— kirsstomatid (sh kokteilitomatid).

II. KVALITEEDINÕUDED

Normis määratletakse müügivalmis ja pakendatud tomatite kvaliteedinõuded.

A. Miinimumnõuded

Võttes arvesse iga klassi erinõudeid ja lubatud hälbeid, peavad kõikide klasside tomatid olema:

— terved,

— veatud; tarbimiseks kõlbmatud mädanenud või riknenud tooted ei ole lubatud,

— puhtad, nähtavate võõrkehadeta,

— värske välimusega,

— taimekahjuriteta,

— taimekahjurite tekitatud kahjustusteta,

— ebatavalise pinnaniiskuseta,

— võõra lõhna ja/või maitseta.

Kobartomatite varred peavad olema värsked, terved, puhtad ning ilma lehtede ja nähtavate võõrkehadeta.

Tomatid peavad olema niisuguses valmimisastmes ja seisukorras, et need:

— taluvad vedu ja käitlemist ning

— jõuavad sihtkohta rahuldavas seisukorras.

B. Liigitamine

Tomatid liigitatakse kolme järgnevalt määratletud klassi:

i) *Ekstraklass*

Selle klassi tomatid peavad olema eriti hea kvaliteediga. Viljad peavad olema tugeva viljalihaga ja nende kuju, välimus ja valmimisaste peavad olema sordile iseloomulikud.

Nende värvus peab küpsusastme kohaselt vastama jaotise A viimases lõigus ettenähtud nõuetele.

Tomatid peavad olema ilma „rohelise kraeta”, veatud, välja arvatud tühised pindmised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis.

ii) *I klass*

Selle klassi tomatid peavad olema hea kvaliteediga. Viljad peavad olema piisavalt tugeva viljalihaga ja sordile iseloomulikud.

Neil ei tohi olla lõhesid ega nähtavaid „rohelisi kraesid”. Tomatitel võivad olla järgmised tühised vead, kui need ei mõjuta toote üldilmet, kvaliteeti, säilivust ega esitusviisi pakendis:

— tühised kuju- ja valmimisvead,

— tühised värvusvead,

— tühised pindmised vead,

— väga väikesed muljutised.

Ribilistel tomatitel:

— võivad olla kuni 1 cm pikkused armistunud lõhed,

— ei tohi olla mügarikke,

— võivad olla väikesed korgistumata nabajad moodustised,

— võib olla kuni 1 cm^2 suurune emakasuudme korgistumine,

— võib olla peenike piklik (õmblusekujuline) õiearm, mille pikkus on kuni kaks kolmandikku tomati suurimast läbimõõdust.

iii) *II klass*

Sellesse klassi kuuluvad tomatid, mida ei või liigitada kõrgmatesse klassidesse, kuid mis vastavad eespool nimetatud miinimumnõuetele.

Viljad peavad olema piisavalt tugeva viljalihaga (mis võib olla veidi vähem tugev kui I klassi tomatitel) ja neil ei tohi olla armistumata lõhesid.

Tomatitel võivad olla järgmised vead, kui on säilinud põhilised kvaliteedi- ja säilivusomadused ning esitusviisi omadused:

— kuju-, valmimis- ja värvusvead,

— pindmised vead või muljutised, kui need ei riku vilja tugevasti,

— kuni 3 cm pikkused armistunud lõhed ümarike, ribiliste ja piklike tomatite puhul.

Ribilistel tomatitel võib lisaks olla:

— suuremaid mügarikke kui I klassi tomatitel, kuid mitte väärarenguid,

— nabajaid moodustisi,

— kuni 2 cm^2 suurune emakasuudme korgistumine,

— peenikesi piklikke (õmblusekujulisi) õiearme.

III. **SUURUSNÕUDED**

Suurus määratakse kindlaks ristlõike suurima läbimõõdu alusel. Järgmisi nõudeid ei kohaldata kirsstomatite suhtes.

A. **Miinimumsuurus**

Ekstraklassi ning I ja II klassi tomatite miinimumsuurus on:

— ümarikel ja ribilistel tomatitel 35 mm,

— pikergustel tomatitel 30 mm.

B. **Suurusskaala**

Tomatid liigitatakse vastavalt järgmisele suurusskaalale:

— vähemalt 30 mm, kuid alla 35 mm, ([1])

— vähemalt 35 mm, kuid alla 40 mm,

— vähemalt 40 mm, kuid alla 47 mm,

— vähemalt 47 mm, kuid alla 57 mm,

— vähemalt 57 mm, kuid alla 67 mm,

— vähemalt 67 mm, kuid alla 82 mm,

— vähemalt 82 mm, kuid alla 102 mm,

— vähemalt 102 mm.

Ekstraklassi ja I klassi tomatid peavad vastama suurusskaalale.

Suurusskaalat ei kohaldata kobartomatite suhtes.

IV. **HÄLBEID KÄSITLEVAD NÕUDED**

Igas pakendis lubatakse kvaliteedi- ja suurushälbeid toodete suhtes, mis ei vasta märgitud klassi nõuetele.

A. **Kvaliteedihälbed**

i) *Ekstraklass*

5 % tomatite arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastavad I klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

ii) *I klass*

— 10 % tomatite arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele, kuid vastavad II klassi nõuetele või on erandlikult lubatud kõnealuse klassi lubatud hälvete piires.

— Kobartomatite puhul võib 5 % tomatite arvust või kaalust olla varrest eraldunud.

iii) *II klass*

— 10 % tomatite arvust või kaalust ei vasta selle klassi nõuetele ega miinimumnõuetele, välja arvatud mädaplekkide ja tugevate muljutistega või muul viisil tarbimiseks kõlbmatuks muutunud tooted.

([1]) Ainult pikergused tomatid.

— Kobartomatite puhul võib 10 % tomatite arvust või kaalust olla varrest eraldunud.

B. **Suurushälbed**

Kõikide klasside puhul: 10 % tomatite arvust või kaalust kuuluvad pakendil märgitud suurusest ühe astme võrra väiksemasse või suuremasse rühma; miinimumsuurus on ümarikel ja ribilistel tomatitel 33 mm ja pikergustel tomatitel 28 mm.

V. ESITUSVIISI NÕUDED

A. **Ühtsus**

Kõigi pakendite sisu peab olema ühtlane ja sisaldama ainult sama päritoluga, sama sorti või kaubanduslikku tüüpi, sama kvaliteedi ja suurusega (kui toode liigitatakse suuruse järgi) tomateid.

Ekstraklassi ja I klassi tomatid peavad olema ühtlase küpsusastme ja värvusega. Lisaks peavad piklikud tomatid olema piisavalt ühtlase pikkusega.

Pakendi sisu nähtav osa peab esindama kogu pakendi sisu.

B. **Pakendamine**

Tomatid peavad olema pakitud nii, et need on nõuetekohaselt kaitstud.

Pakendi sisemuses kasutatavad materjalid peavad olema uued, puhtad ja sellised, mis ei tekita toodetele pindmisi ega sisemisi kahjustusi. Kaubanduslike andmetega varustatud materjalide, eelkõige paberi või templite kasutamine on lubatud, kui trükkimisel on kasutatud mürgivaba tinti või etikettide kinnitamisel mürgivaba liimi.

Pakenditel ei tohi olla ühtegi võõrkeha.

Toodetele kinnitatud kleebised peavad olema sellised, mis eemaldades ei jäta nähtavaid liimijälgi ega kahjusta toote välispinda.

C. **Esitusviis**

Tomateid võib esitada müügiks:

i) eraldi viljadena, tupplehtedega ja lühikese varrega või ilma;

ii) kobartomatitena, st tomatid moodustavad terve õisiku või selle osa ning iga õisik või selle osa koosneb vähemalt järgmisest viljade arvust:

— kolm vilja (kaks vilja, kui tomatid on kinnispakis) või

— kirsstomati kobarate puhul kuus vilja (neli vilja, kui tomatid on kinnispakis).

VI. MÄRGISTAMISNÕUDED

Iga pakendi ühel küljel peavad olema loetavate, püsivate ja väljastpoolt nähtavate tähtedega järgmised andmed.

A. **Identifitseerimine**

Pakendaja ja/või lähetaja nimi ja aadress

Selle teabe võib asendada:

— kõikidel pakenditel, välja arvatud kinnispakkidel, ametlikult väljastatud või tunnustatud koodmärgiga, mis tähistab pakendajat ja/või lähetajat ja mis on kantud märke „Pakendaja ja/või lähetaja” (või samaväärsed lühendid) vahetusse lähedusse;

— ainult kinnispakkide puhul ühenduse piires registreeritud müüja nime ja aadressiga, mis on kantud märke „Pakendatud (kelle jaoks)" vahetusse lähedusse või samaväärse märke vahetusse lähedusse. Sellisel juhul peab märgistusel olema ka pakendajat ja/või lähetajat tähistav kood. Müüja annab selle koodi tähenduse kohta kontrolliasutusele sellist teavet, mida viimane vajalikuks peab.

B. **Toote liik**

— „Tomatid" või „Kobartomatid" ja kaubanduslik tüüp, kui pakendi sisu ei ole nähtav. Need üksikasjad tuleb alati märkida kirsstomatite (või kokteilitomatite) puhul, olenemata sellest, kas need on kobaratena või mitte,

— sordi nimi (ei ole kohustuslik).

C. **Toote päritolu**

Päritoluriik ja vajaduse korral tootmispiirkond või üleriigiline, piirkondlik või kohalik kohanimi.

D. **Kaubanduslikud andmed**

— Klass,

— suurus (kui toode on liigitatud suuruse järgi) väljendatuna miinimum- ja maksimumläbimõõdus või vajaduse korral märge „Suuruse järgi sortimata",

— minimaalne suhkrusisaldus, mis on mõõdetud refraktomeetriga ja väljendatud Brixi kraadidena (ei ole kohustuslik).

E. **Ametlik kontrollimärk (ei ole kohustuslik)**

Esimeses lõigus nõutud andmeid ei pea märkima pakenditele, kui need sisaldavad müügipakendeid, mis on väljastpoolt selgelt nähtavad ja kõikidele müügipakenditele on kantud kõnealused andmed. Kõnealustel pakenditel ei tohi olla eksitavaid märkeid. Kui kõnealused pakendid pannakse välja kaubaalustel, peavad vastavad märked olema pandud nähtavalt vähemalt kahele kaubaaluse küljele."

II LISA

„II LISA

ARTIKLI 11 LÕIKES 1 OSUTATUD NÄIDIS

	Värske puu- ja köögivilja suhtes kohaldatav ühenduse turustusnorm Heakskiidetud ettevõtja nr (Liikmesriik)”

III LISA

„III LISA

ARTIKLITES 11, 12 JA 12a OSUTATUD SERTIFIKAAT VÄRSKE PUU- JA KÖÖGIVILJA VASTAVUSE KOHTA ÜHENDUSE TURUSTUSNORMIDELE

<table>
<tr><td colspan="2">1. Ettevõtja</td><td colspan="3">Värske puu- ja köögivilja suhtes kohaldatavatele ühenduse turustusnormidele vastavust tõendav sertifikaat

Nr …..

(Käesolev sertifikaat on ainult kontrolliasutustele kasutamiseks)</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">2. Pakendil märgitud pakendaja (kui see ei ole ettevõtja)</td><td colspan="3">3. Kontrolliasutus</td></tr>
<tr><td colspan="2">4. Kontrolli koht/päritoluriik (1)</td><td>5. Sihtpiirkond või -riik</td></tr>
<tr><td colspan="3">6. Veovahendi tunnus</td><td colspan="2">7.

☐ Siseturg

☐ Import

☐ Eksport</td></tr>
<tr><td>8. Pakendid (arv ja liik)

-

-</td><td>9. Toote liik (sort, kui see on asjaomaste normidega ette nähtud)</td><td>10. Kvaliteediklass</td><td colspan="2">11. Kogukaal kilodes</td></tr>
<tr><td colspan="5">12. Sertifikaadi väljaandmise ajal vastab eespool osutatud kaubasaadetis kehtivatele ühenduse turustusnormidele.

.....

Tolliasutus ..... Väljaandmise koht ja kuupäev .....

Kehtib kuni (kuupäev): .....

Alla kirjutanud (nimi trükitähtedega): .....

Allkiri Pädeva asutuse pitsat</td></tr>
<tr><td colspan="5">13. Märkused</td></tr>
</table>

(1) Kui tooted reeksporditakse, tuleb nende päritolu märkida lahtrisse 9.”

IV LISA

„VI LISA

Artikli 20 lõikes 1 osutatud kontrollimeetodid

Märkus: järgmised kontrollimeetodid põhinevad värske puu- ja köögivilja kvaliteedikontrolli rakendamise suuniste sätetel, mis on vastu võetud OECD puu- ja köögivilja rahvusvaheliste standardite kohaldamist käsitleva kava raames.

1. **MÕISTED**

1.1 Pakend

Eraldi pakendatud partii osa, kaasa arvatud selle sisu, mis on ette nähtud hulga kaubaüksuste või lahtiste või paigutatud toodete käitlemise ja veo hõlbustamiseks, et vältida füüsilise käitlemise ja veokahjustuste käigus tekkivaid kahjustusi. Pakenditena ei käsitata maantee-, raudtee-, mere- ja õhuveokonteinereid.

1.2 Müügipakend

Eraldi pakendatud partii osa, kaasa arvatud selle sisu, mis on ette nähtud müügikohas lõppkasutajale või tarbijale müüdava kaubaüksuse pakendamiseks.

1.2a Kinnispakid

Kinnispakid on sellised müügipakendid, mille puhul pakend hõlmab toiduainet täielikult või osaliselt, kuid selliselt, et pakendi sisu ei ole võimalik muuta ilma pakendit avamata või vahetamata. Kinnispakina ei käsitata ühte toodet katvat kaitsekilet.

1.3 Kaubasaadetis

Kontrolli ajal konkreetse ettevõtja valduses olev müüdav tootekogus, mis on dokumendis määratletud. Kaubasaadetis võib koosneda ühest või mitmest tootetüübist; saadetis võib koosneda ühest või mitmest värske puu- ja köögivilja partiist.

1.4 Partii

Tootekogus, millel on kontrolli ajal sarnased omadused järgmistes aspektides:

— pakendaja ja/või lähetaja,

— päritoluriik,

— toote liik,

— toote klass,

— suurus (kui toode on liigitatud suuruse järgi),

— sort või kaubanduslik tüüp (vastavalt asjaomaste normide nõuetele),

— pakendi liik ja esitusviis.

Kui punktis 1.3 määratletud kaubasaadetiste vastavuskontrolli käigus on raske erinevate partiide vahel vahet teha ja/või kui üksikute partiide esitamine ei ole võimalik, võib saadetise kõiki partiisid käsitleda ühe partiina, kui need on sarnased tooteliigi, lähetaja, päritoluriigi, klassi ja sordi või kaubandusliku tüübi osas, kui see on asjakohase normiga ette nähtud.

1.5 Proovid

Vastavuskontrolli käigus partiist ajutiselt võetud koondproovid.

1.6 Üksikproov

Pakitud toodete puhul partiist pisteliselt võetud pakend või pakkimata kauba puhul (laadituna otse veokile või veoki lastiruumi) partii ühest kohast pisteliselt võetud kogus.

1.7 Lähteproov

Mitu partiist võetud üksikproovi, mis peaksid esindama kõnealust partiid selliselt viisil, et nende üldkogus on piisav partii hindamiseks seoses kõikide kriteeriumidega.

1.8 Teisene proov

Üksikproovist pisteliselt võetud võrdne tootekogus.

Pakendatud pähklite puhul kaalub teisene proov 300–1000 g. Kui üksikproov koosneb pakenditest, mis sisaldavad müügipakendeid, on teiseseks prooviks üks või mitu müügipakendit, mis kaaluvad kokku vähemalt 300 g.

Muude pakitud toodete puhul koosneb teisene proov 30 ühikust, kui asjaomase pakendi netokaal ei ületa 25 kg ja pakend ei sisalda müügipakendeid. Teatavatel juhtudel tähendab see, et kontrollida tuleb pakendi kogu sisu, kui üksikproov ei sisalda rohkem kui 30 ühikut.

1.9 Liitproov (ainult kuivad ja kuivatatud tooted)

Liitproov on vähemalt 3 kg kaaluv segu kõikidest lähteproovist võetud teisestest proovidest. Liitproovis olevad tooted peavad olema ühtlastelt segatud.

1.10 Vähendatud proov

Lähte- või liitproovist pisteliselt võetud tootekogus, mis peab olema võimalikult väike, kuid piisav selleks, et selle põhjal saaks hinnata teatavaid üksikuid kriteeriume.

Kui asjaomane kontrollimeetod võiks toote rikkuda, ei tohi vähendatud proovi kogus ületada 10 % lähteproovist või koorimata pähklite puhul 100 liitproovist võetud pähklit. Väikeste kuivade või kuivatatud toodete puhul (s.t 100 g sisaldab enam kui 100 ühikut) ei tohi vähendatud proov ületada 300 g.

Valmimis- ja/või küpsusastme kriteeriumide kontrollimiseks võetakse proovid kooskõlas objektiivsete meetoditega, mis on esitatud suunistes puu- ja köögiviljade ning kuivade ja kuivatatud toodete kvaliteedi kindlaksmääramisel tehtavate objektiivsete kontrollide kohta (http://www.oecd.org/agr/fv).

Selleks et kontrollida partii vastavust eri kriteeriumidele, võib lähte- või liitproovist võtta mitu vähendatud proovi.

2. VASTAVUSKONTROLLI RAKENDAMINE

2.1 Üldine märkus

Vastavuskontroll viiakse läbi kontrollitava partii eri kohtadest pisteliselt võetud proovide hindamise teel. Vastavuskontroll põhineb eeldusel, et proovide kvaliteet esindab partii kvaliteeti.

2.2 Kontrolli läbiviimise koht

Vastavuskontrolli võib teostada pakendamistoimingute ajal, lähetamiskohas, veo ajal, vastuvõtukohas ning hulgi- ja jaemüügi tasandil.

Kui kontrolliasutus ei teosta asjaomast vastavuskontrolli oma territooriumil, tagab toote valdaja vastavuskontrolli läbiviimist võimaldavad vahendid.

2.3 Partiide identifitseerimine ja/või saadetise kohta üldmulje saamine

Partiid identifitseeritakse nende märgistuse või muude kriteeriumide alusel, näiteks nõukogu direktiivi 89/396/EMÜ kohaselt sätestatud märgete alusel [1]. Mitmest partiist koosneva kaubasaadetise puhul peab kontrollija saama saadetisest saatedokumentide või deklaratsioonide abil üldmulje. Seejärel teeb kontrollija kindlaks, mil määral vastavad esitatud partiid dokumentides esitatud teabele.

Kui tooted tuleb laadida või kui need on laaditud veovahendile, kasutatakse veovahendi registreerimismärki kaubasaadetise identifitseerimiseks.

2.4 Toote esitamine

Kontrollitavad pakendid määrab kindlaks kontrollija. Tooted esitab selleks ettevõtja ja esitada tuleb lähteproov ning asjaomase saadetise või partii identifitseerimiseks vajalik teave.

Kui on vaja vähendatud või teiseseid proove, määrab kontrollija need kindlaks lähteproovi hulgast.

2.5 Füüsiline kontroll

— Pakendi ja esitusviisi kontroll:

Pakendit, sealhulgas pakendis kasutatud materjali, kontrollitakse sobivuse ja puhtuse osas kooskõlas asjakohase turustusnormi sätetega. Pakitud toodete puhul viiakse kõnealune kontroll läbi üksikproovide põhjal ja kõikidel muudel juhtudel veoki põhjal. Kui lubatud on ainult teatavat tüüpi pakendid või esitusviisid, kontrollib kontrollija nende kasutamist.

— Märgistuste kontroll:

Kontrollija teeb kindlaks, kas asjaomane toode on märgistatud vastavalt asjakohasele turustusnormile. Selle käigus kontrollitakse märgistuse täpsust ja/või nõutavate muudatuste ulatust.

Pakitud toodete puhul viiakse kõnealune kontroll läbi üksikproovide põhjal ja kõikidel muudel juhtudel kaubaalusele või veokile lisatud dokumentide põhjal.

Eraldi plastpakendisse pakendatud puu- ja köögivilju ei käsitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/13/EÜ tähenduses kinnispakis oleva toiduna ning seetõttu ei tule neid turustusnormidele vastavalt märgistada. Sellisel juhul võib plastpakendit käsitada õrnade toodete kaitsena.

— Toote normidele vastavuse kontrollimine:

Kontrollija määrab koondproovi suuruse kindlaks sellisel viisil, et partiisid oleks võimalik hinnata. Kontrollija valib pisteliselt kontrollitavad pakendid või pakendamata kauba puhul kohad, kust partiist üksikproovid võetakse.

Seda tehes tuleb tagada, et proovide võtmine ei kahjustaks asjaomase toote kvaliteeti.

Rikutud pakendeid lähteproovina ei kasutata. Need tuleb panna eraldi ning neid võib vajaduse korral eraldi kontrollida ja nende kohta eraldi aruande koostada.

Kui partiid ei loeta rahuldavaks või kui tuleb kontrollida võimalust, et toode ei vasta asjaomasele turustusnormile, peab lähteproov hõlmama järgmiseid miinimumkoguseid:

Pakitud tooted	
Pakendite arv partiis	Võetavate pakendite arv (üksikproovid)
20 – 100	5
101 – 300	7
301 – 500	9

[1] EÜT L 186, 30.6.1989, lk 21.

Pakitud tooted	
Pakendite arv partiis	Võetavate pakendite arv (üksikproovid)
501 – 1 000	10
Rohkem kui 1 000	15 (miinimum)

Pakkimata tooted (laadituna otse veokile või veoki lastiruumi)	
Partii kogus kilogrammides või kimpude arv partiis	Üksikproovide kogus kilogrammides või üksikproovides olevate kimpude arv
Kuni 200	10
201 – 500	20
501 – 1 000	30
1 001 – 5 000	60
Rohkem kui 5 000	100 (miinimum)

Suurte puu- ja köögiviljade (üks vili üle 2 kg) puhul peaksid üksikproovid koosnema vähemalt viiest viljast. Kui partiis on alla viie pakendi või kui partii kaalub alla 10 kg, kontrollitakse kogu partiid.

Kui kontrollija jõuab pärast kontrolli järelduseni, et otsust ei ole võimalik teha, viib ta läbi uue kontrolli ja esitab kokkuvõtte kahe kontrolli keskmise põhjal.

2.6 Toote kontrollimine

Pakitud toodete puhul kasutatakse toote üldilme, esitusviisi, puhtuse ja märgistuse kontrollimiseks üksikproove. Kõikidel muudel juhtudel viiakse kõnealune kontroll läbi partii või veoki põhjal.

Toode tuleb vastavuskontrolli läbiviimiseks täielikult pakendist eemaldada. Kontrollija ei pea pakendit eemaldama vaid juhul, kui proove võetakse liitproovide põhjal.

Ühtsust, miinimumnõuete järgmist, kvaliteediklasse ja suurust kontrollitakse lähte- või liitproovi põhjal, võttes arvesse OECD puu- ja köögivilja rahvusvaheliste standardite kohaldamist käsitleva kava raames avaldatud selgitavaid brošüüre (http://www.oecd.org/agr/fv).

Vigade esinemise korral määrab kontrollija kindlaks normile mittevastavate toodete protsendi nende arvust või kaalust.

Väliseid vigu kontrollitakse lähte- või liitproovi põhjal. Teatavaid valmimis- ja/või küpsusastme kriteeriume või sisemiste vigade esinemist või puudumist võib kontrollida vähendatud proovide põhjal. Kontrolli tehakse vähendatud proovide põhjal eelkõige siis, kui kontrollid kahjustavad asjaomase toote kaubanduslikku väärtust.

Valmimis- ja/või küpsusastme kriteeriumide kontrollimiseks kasutatakse asjaomases turustusnormis selleks otstarbeks ettenähtud vahendeid ja meetodeid või kõnealused kontrollid viiakse läbi kooskõlas suunistega puu- ja köögiviljade ning kuivade ja kuivatatud toodete kvaliteedi kindlaksmääramisel tehtavate objektiivsete kontrollide kohta (http://www.oecd.org/agr/fv).

2.7 Kontrolli tulemuste aruanne

Vajaduse korral väljastatakse artiklis 12a loetletud dokumendid.

Kui leitakse vigu, mille tõttu toode ei vasta normidele, teavitatakse asjaomast ettevõtjat või tema esindajat kirjalikult kõnealustest vigadest ja nende osakaalust protsentides ning mittevastavuse põhjustest. Kui tooteid on võimalik viia normidega vastavusse märgistuse muutmise teel, tuleb ettevõtjat või tema esindajat sellest teavitada.

Kui tootel on vigu, märgitakse normidele mittevastavate toodete osakaal protsentides.

2.8 Väärtuse vähenemine vastavuskontrolli tõttu

Pärast vastavuskontrolli antakse lähte- ja/või liiteproov ettevõtja või tema esindaja käsutusse.

Kontrolliasutus ei ole kohustatud tagastama vastavuskontrolli ajal rikutud lähte- ja/või liiteproove.”